

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ελένη Ανδρεαδέλλη, Έλενα Ανδρέου, Κυριακή Ζαχαροπούλου,
Αντώνης Κωνσταντινίδης, Γιάννης Μυγδάνης, Ελισσάβητ Περακάκη,
Σπύρος Σπυρόπουλος, Μιχαήλ Τσιαϊρας

Μουσική

Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Τετράδιο εργασιών

ΜΟΥΣΙΚΗ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Τετράδιο εργασιών

Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης

Συντονιστής/τρια / Αξιολογητής/τρια

Αξιολογητής/τρια

Αξιολογητής/τρια

Τεχνικός Εμπειρογνώμονας

Επικουρικός Εμπειρογνώμονας

**Υπεύθυνος/η του μαθήματος/γνωστικού
αντικειμένου στο πλαίσιο της Πράξης**

Μελιγκοπούλου Μαρία

Εν ενεργεία μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Πανεπιστημίου

Σκαρλάτου Χρυσούλα

Εν ενεργεία Εκπαιδευτικός

Γιαννέλου Χριστίνα

Εν ενεργεία Εκπαιδευτικός

Συναχείρης Χρήστος

Πτυχιούχος Πληροφορικής

Κεντρωτής Χρήστος

Πτυχιούχος Γραφιστικής

Ελένη Φραγκούλη, Σύμβουλος Β΄ ΙΕΠ

Μέλος της Επιστημονικής Ομάδας Έργου (ΕΟΕ) της Πράξης

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη Διδακτικών Βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ 6010165 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σπυρίδων Δουκάκης

Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Υπεύθυνη Πράξης

Πολυξένη Μπίλλα

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Προϊσταμένη Τμήματος Β΄ Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού

Αναπληρώτρια Υπεύθυνη Πράξης

Άννα-Αικατερίνη Λυκούρη

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

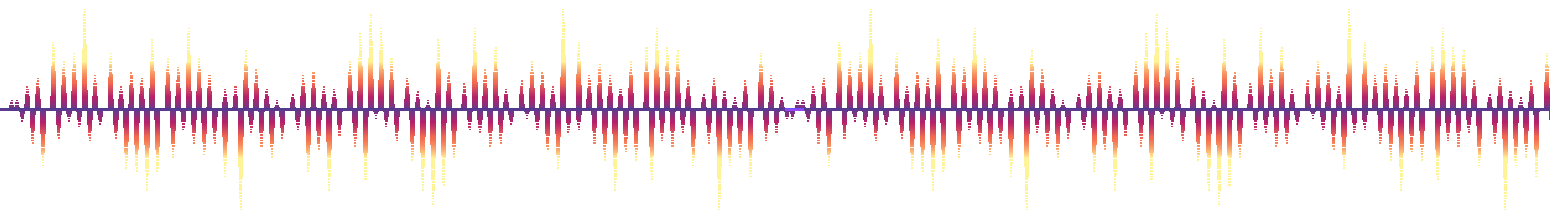
**«Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ελένη Ανδρεαδέλλη, Έλενα Ανδρέου, Κυριακή Ζαχαροπούλου,
Αντώνης Κωνσταντινίδης, Γιάννης Μυγδάνης, Ελισσάβετ Περακάκη,
Σπύρος Σπυρόπουλος, Μιχαήλ Τσιαΐρας

ΜΟΥΣΙΚΗ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Τετράδιο εργασιών

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Δρ. Ελένη Ανδρεαδέλλη, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Μουσικής

Δρ. Έλενα Ανδρέου, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Μουσικής

Δρ. Κυριακή Ζαχαροπούλου, Διευθύντρια Μουσικού Σχολείου Τρίπολης

Δρ. Αντώνης Κωνσταντινίδης, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Μουσικής

Δρ. Γιάννης Μυγδάνης, Εκπαιδευτικός Μουσικής Pierce - The American College of Greece

Δρ. Ελισσάβετ Περακάκη, μέλος Ε.Ε.Π., Τμήμα Μουσικών Σπουδών (Ε.Κ.Π.Α.)

Δρ. Σπύρος Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Μουσικής

Δρ. Μιχαήλ Τσιαΐρας, Εκπαιδευτικός Μουσικής με ειδικευση στο πιάνο

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ & ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Δρ. Γιάννης Μυγδάνης, Εκπαιδευτικός Μουσικής Pierce - The American College of Greece

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Το Τετράδιο Εργασιών για το μάθημα της Μουσικής έχει σχεδιαστεί για να συμπληρώνει και να εμπλουτίζει το κύριο Βιβλίο Μαθητή/τριας, προσφέροντας ασκήσεις και δραστηριότητες που συνδέονται άμεσα με τις διδακτικές ενότητες. Οι ασκήσεις περιλαμβάνουν δραστηριότητες ενεργητικής ακρόασης, δημιουργικές δραστηριότητες όπως εκτέλεση, σύνθεση και αυτοσχεδιασμό, καθώς και ασκήσεις για την εμπέδωση της μουσικής θεωρίας, της σημειογραφίας και των εννοιών που έχουν διδαχθεί οι μαθητές/τριες. Αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την ανάπτυξη δεξιοτήτων μουσικού γραμματισμού (ανάγνωση και γραφή της μουσικής) και τη δημιουργική ενασχόληση των μαθητών/τριών με τη μουσική. Περιλαμβάνονται επίσης, δραστηριότητες που ενισχύουν την κριτική σκέψη, τις δεξιότητες αξιολόγησης, την ομαδικότητα και τη χρήση τεχνολογίας, καθιστώντας το μάθημα πιο ενδιαφέρον και διαδραστικό. Ευελπιστούμε ότι το Τετράδιο Εργασιών θα αποτελέσει ένα πολύτιμο εργαλείο για τη μελέτη του φαινομένου της μουσικής, ενθαρρύνοντας την ενεργή συμμετοχή των μαθητών/τριών στο μάθημα και τη δημιουργική τους έκφραση!

Η συγγραφική ομάδα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κ1 Ελληνική μουσική

1	Λύρα, κιθάρα και αυλοί.....	7
2	Παραδοσιακή μουσική στη θάλασσα και στη στεριά	8
3	Η νέα μέθοδος και οι Τρεις Διδάσκαλοι	10
4	Επτανησιακή σχολή: Νικόλαος Μάντζαρος και Σπυρίδων Σαμάρας	12

Κ2 Δυτικοευρωπαϊκή μουσική: έντεχνες παραδόσεις

1	Μαρία Κάλλας: εξερευνώντας τις δυνατότητες της ανθρώπινης φωνής	14
2	Μουσικές και χοροί της Αναγέννησης.....	15
3	Λέξεις, εικόνες, μουσική σε έργα Μπαρόκ	20
4	Η μουσική στην εποχή του Κλασικισμού	24
5	Φουτουρισμός από το παρελθόν	28
6	Αλεατορική μουσική.....	29
7	Μουσικά ηχοτοπία: R. Murray Schafer	30

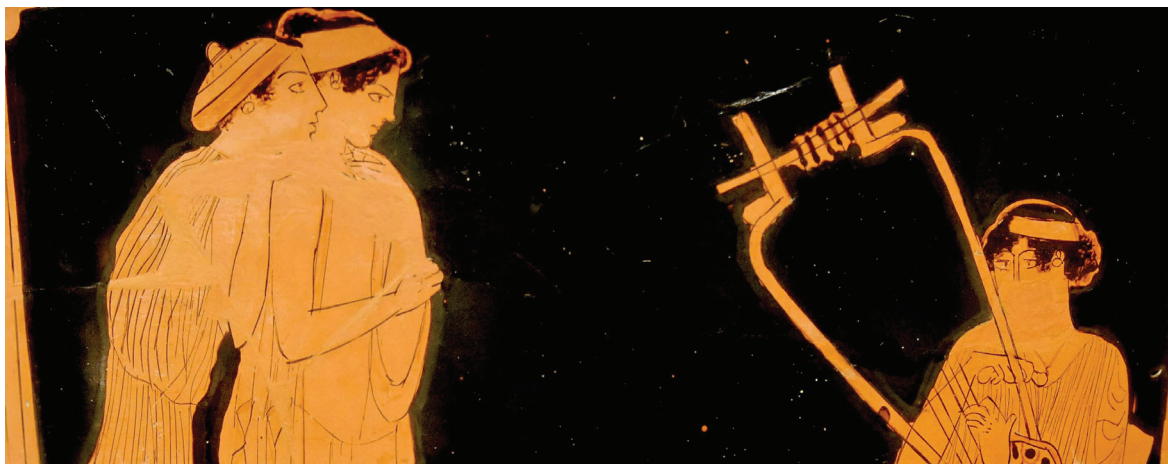
Κ3 Δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20ού και του 21ου αιώνα

1	Η Blues μουσική.....	31
2	Στον παλμό του Ragtime	32
3	Τραγούδια ακτιβισμού και διαμαρτυρίας: η φωνή του Manu Chao	34
4	Η εποχή του Rock.....	35
5	Τα μυστικά των διαχρονικών pop τραγουδιών	37
6	The Beatles.....	38

Κ4 Μουσικές του κόσμου

1	Οι ήχοι της Βουλγαρίας: Τα χαρακτηριστικά της μουσικής της παράδοσης και η επίδραση στο σήμερα.....	41
2	Η Country μουσική και οι παραδόσεις των Πρώτων Εθνοτήτων του Καναδά	43
3	Οι ήχοι της Καραϊβικής: Τα μουσικά είδη, τα όργανα κι οι ρυθμοί	45
4	Η Ινδική μουσική παράδοση: Γενικά χαρακτηριστικά, όργανα και η επιρροή της σε άλλα είδη.....	46

ΛΥΡΑ, ΚΙΘΑΡΑ ΚΑΙ ΑΥΛΟΙ

Επιπλέον δραστηριότητες

Αναζητήστε πληροφορίες για τα αρχαία μουσικά όργανα: **τρίγωνο, μάγαδης, σαμβύκη, πανδουρίδα** και **ύδραυλις**. Χωριστείτε σε ομάδες και δημιουργήστε μία παρουσίαση όπου θα περιγράφετε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε οργάνου.

Με αφετηρία και έμπνευση τους **Δελφικούς** ύμνους και τους ύμνους του **Μεσομήδη**, δημιουργήστε τις δικές σας σύντομες μελωδίες.

Η λυρική ποίηση της Σαφούς ενέπνευσε τον **Μάνο Χατζιδάκι** να συνθέσει το τραγούδι «Κέλομαι σε Γογγύλα» που υπάρχει στον δίσκο *Ο Μεγάλος Ερωτικός* (1972). Ακούστε και σχολιάστε διαφορετικές ερμηνείες (Φλέρυ Νταντωνάκη, Νένα Βενετσάνου, Σπύρος Σακκάς). Αναζητήστε τη νεοελληνική απόδοση του ποιήματος.

- Τι παρατηρείτε συγκριτικά;
- Προσπαθήστε να παίξετε και να τραγουδήσετε το απόσπασμα.

Dm
E
Dm

A
Dm

A
Dm

Κέ-λο-μαι σε Γογ-γύ-λα πέ-φαν-θι λα-βοϊ-σά μα γλα
 κτίν αν σε δη ού-τε πό-θος αμ-φι-πό-τα - ταϊ γλα
 κτίν αν σε δη ού-τε πό-θος αμ-φι-πό-τα - ταϊ

Βρείτε τα όργανα της αρχαίας ελληνικής μουσικής

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΤΕΡΙΑ

Επιπλέον δραστηριότητες

Ακούστε την παραλογή «Της Τρίχας το γιοφύρι» που σώζεται στην ποντιακή μουσική. Στη συνέχεια, ακούστε την επεξεργασμένη εκδοχή της από τη χορωδία

Amalgamation. Τι παρατηρείτε συγκριτικά;

- Εντοπίστε τα τσακίσματα και συμπληρώστε τους στίχους του τραγουδιού με αυτά.
- Δοκιμάστε να τραγουδήσετε το τραγούδι ή να παίξετε τη βασική μελωδία σε μουσικά όργανα της τάξης σας.

Σην — γέ-φυ-ραν, στην — γέ-φυ-ραν, έ-λα, δαφ — νο

-πό-τα-μέ, ση τρί-χας το γε-φύ-ρι, ε, δάφ-

-νεμ' — και — μου-ριχ-μέ-νε, ση τρί-χας το γε-

φύ-ρι, ε, δαφ-νεμ' — και — μου-ριχ-μέ-νε.

Σην γέφυραν, στην γέφυραν,
έλα Δαφνοπόταμε,
ση Τρίχας το γεφύρι, ε
δάφνε μ' και μυριγμένε,

Χίλιοι μαστόροι έχτιζαν,
έλα Δαφνοπόταμε,
και μύριοι μαθητάδες,
ε δάφνε μ' και μυριγμένε.

Όλεν την μέραν έχτιζαν το
βράδον εχαλάουτον.
- Ντο δις με πρωτομάστορα
να στένω το γεφύρι σ':

- Αν δίγω σε τον κύρην μου,
άλλον κύρην πα κι έχω, αν
δίγω σε την μάναν μου,
άλλον μάναν πα κι έχω,

αν δίγω σε τ' αδέλφια μου,
άλλ' αδέλφια πα κι έχω, αν
δίγω σε την κάλη μου
καλύτερον ευρίκω...

Παρατηρήστε τον πίνακα του γνωστού λαϊκού ζωγράφου **Θεόφιλου** και τη φωτογραφία του λυράρη. Συνδέστε το περιεχόμενό τους με το παρακάτω απόσπασμα του **Φώτη Κόντογλου** και σχολιάστε τον πίνακα, τη φωτογραφία και το κείμενο. Τι μουσική φαντάζεστε πως παίζουν οι δύο λυράρηδες;

«Σε απορία βρίσκεται κανένας, τι να πρωτοπεί γι' αυτά τα τραγούδια του λαού μας, πώς να τα παινέψει και πώς να τα περιεργαστεί για να κάνει τον άλλο να τα νοιώσει. Μα όποιος τα νιώδει τα νιώθει... Το φως είναι μπροστά του, απλό, αληθινό»

Ο λυράρης του Θεόφιλου

Στο αρχείο της ΕΡΤ και στη σειρά εκπομπών *Τα λαϊκά όργανα και η κατασκευή τους* υπάρχουν αφιερώματα στην **κρητική λύρα**, στη **φλογέρα**, στο **σουραύλι**, στη **μαντούρα**, καθώς και στην **τσαμπούνα** και στη **γκάιντα**. Χωριστείτε σε ομάδες, επιλέξτε και παρακολουθήστε ένα από τα αφιερώματα. Περιγράψτε την κατασκευή των οργάνων και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.

Η τοιχογραφία *Η μεταφορά της Κιβωτού* (16ος αιώνας) βρίσκεται στη Μονή Βαρλαάμ, στα Μετέωρα. Ποια όργανα διακρίνετε;

Τι συμπεράσματα βγάξετε για τη χρήση των συγκεκριμένων οργάνων;

Βρείτε τα όργανα της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής

Η ΝΕΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

Επιπλέον δραστηριότητες

Σχολιάστε τη φράση: «Σε κάθε περίπτωση, ο θεωρητικός συγγραφέας προσπαθεί να πείσει τους αναγνώστες του, ότι η παλαιά ελληνική μουσική τέχνη διασώθηκε και μεταφέρθηκε δια μέσου των εγγύτερων, βυζαντινών και μεταβυζαντινών χρόνων, στη νεότερη, σύγχρονη προς αυτόν, εποχή».

Παρατηρούμε ότι στη θεωρία του Χρυσάνθου χρησιμοποιούνται συστηματικά, δάνεια από την αρχαιοελληνική μουσική θεωρία. Που πιστεύεται ότι μπορεί να αποσκοπεί αυτή η σύνδεση με το παρελθόν;

Αναζητήστε βιογραφικά και εργογραφικά στοιχεία για τον **Χρυσάνθο τον Μαδυτινό**, τον **Γρηγόριο Πρωτοψάλτη** και τον **Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα**. Δουλέψτε ομαδικά, επιλέξτε έναν από τους *Τρεις Διδασκάλους* και παρουσιάστε στην ολομέλεια της τάξης τα στοιχεία που βρήκατε.

Πώς αντιλαμβάνεστε τη φράση: «Με την ανάπτυξη της μουσικής τυπογραφίας αλλάζει και ο χαρακτήρας της μουσικής σημειογραφίας που, από υποβοηθητικό μέσο της ακροαματικής μνήμης, μετατρέπεται σε καθαυτό μέσο διάδοσης της μουσικής...»

Προσπαθήστε να τραγουδήσετε την παρακάτω διατονική μελωδία που αρχίζει από τον φθόγγο **Νη**.

B3 Τραγουδούμε παραλλαγή, ψέλνουμε μέλος

Επισημαίνουμε ότι το σημάδι όπου έχουμε *ολίγον* και *κενήματα* υποδεικνύει την ανάβαση μίας (από το *ολίγον*) και ακόμη μίας (από τα *κενήματα*) φωνής, δι-αδοχικά. Στη συγκεκριμένη διάταξη ο δεύτερος φθόγγος των *κενημάτων* δέ-χεται ύφεση και πρέπει να είναι χαμηλωμένος.

Μέλος ονομάζεται η μουσική ανάγνωση, κατά την οποία η μελωδία εκτελείται με το κείμενο του ύμνου.

Άσκηση παραλλαγής B3a

Παρακάτω παρατίθεται η προηγούμενη μελωδία, με το ποιητικό κείμενο του ύμνου να συνοδεύει τη μουσική γραφή. Τι παρατηρείτε σχετικά με τον τονισμό του κειμένου; Δοκιμάστε να τραγουδήσετε μέλος τον ύμνο!

Άσκηση μέλος B3

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΝΤΖΑΡΟΣ ΚΑΙ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΑΜΑΡΑΣ

Επιπλέον δραστηριότητες

Τραγουδήστε το επτανησιακό παραδοσιακό τραγούδι «Σ' έναν παπόρο μέσα» και, σε ομάδες, συνοδεύστε τη μελωδία με κρουστά όργανα, ως εξής:

- Η πρώτη ομάδα θα χτυπήσει τον παλμό (ισχυρό μέρος του μέτρου), ακολουθώντας τον ρυθμό και τη μελωδία του παραπάνω τραγουδιού. Τονίστε σωστά τις συλλαβές στο ισχυρό μέρος του μέτρου.
- Η δεύτερη ομάδα θα χτυπήσει τον ρυθμό ακολουθώντας τις συλλαβές του τραγουδιού.
- Το όγδοο παρεστιμένο προσδίδει έναν ιδιαίτερο ρυθμικό χαρακτήρα στο τραγούδι. Βάλτε σε κύκλο τους παρεστιγμένους φθόγγους που παρατηρείτε στην παρτιτούρα.

F C⁷ F

Σ' έ - να πα-πό-ρο μέ - σα ό-λοι μέ - σα ό-λοι μέ - σα, σ' έ -

C⁷ F

να πα-πό - ρο μέ - σα μας ε - μπαρ-κά - ρα - νε

B^b F C⁷ F

Ζά - κυν-θος, Κέρ - κυ-ρα δεν θα σας ξα - να - δω,

B^b F C⁷ F

Ζά - κυν-θος, Κέρ - κυ-ρα δεν θα σας ξα - να δω.

Η παρτιτούρα του τραγουδιού
«Σ' ένα παπόρο μέσα»

Συνθέστε τον ύμνο της τάξης σας, εξιστορώντας τα σημαντικά κατορθώματα ή συναισθήματά σας.

Προσοχή! Οι τονισμένες συλλαβές στο ισχυρό μέρος του μέτρου.

- Γράψτε δικούς σας στίχους.
- Αντιγράψτε την παραπάνω μελωδία στο πεντάγραμμο και προσθέστε από κάτω τα δικά σας λόγια.
- Σημειώστε τις ενδείξεις δυναμικής με τα μουσικά σύμβολα (p, f, cresc, dim κ.λπ.).

- Συμπληρώστε την ταυτότητα του έργου:

Τίτλος:	Στίχοι/Μουσική:
Συγκρότημα/Όνομα μουσικής ομάδας:	Είδος:
Στίχοι τραγουδιού:	

- Τραγουδήστε εκφραστικά, αποδίδοντας το ύφος που σας εμπνέουν οι στίχοι και η μελωδία.

ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ: ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΦΩΝΗΣ

Επιπλέον δραστηριότητες

Πειραματιστείτε με την τεχνική του beatboxing, δηλαδή την παραγωγή ρυθμικών και μουσικών ήχων με χρήση μόνο της ανθρώπινης φωνής. Χρησιμοποιήστε το στόμα, τα χείλη, τη γλώσσα, τη φωνή, τη ρινική κοιλότητα και τον λαιμό ως «εργαλεία» για τη δημιουργία ήχων που μιμούνται κρουστά και εφέ. Αυτοσχεδιάστε απλά ρυθμικά μοτίβα και παρατηρήστε πώς μπορείτε να διαφοροποιήσετε την ένταση. Εξασκηθείτε με τις συλλαβές: **{Μπ}** ήχος μπότας, **{Τς}**, πιατίι και **{Πφ}** ταμπούρο. Ενδεικτικά παραδείγματα:

Αναζητήστε βίντεο εξάσκησης στο YouTube:

- *How To Beatbox Basics in 1 Minute.*
- *22 Common Drum Beats Every Drummer Should Know*

<p>Μπ Τς Πφ Τς Μπ Τς Τς</p>	<p>Μπ Μπ Τς Μπ Μπ Τς Πφ</p>
-----------------------------	-----------------------------

Εφαρμόστε την τεχνική του beatboxing σε ένα τραγούδι της επιλογής σας ή και σε ένα δικό σας. Καταγράψτε τη ρυθμική συνοδεία σε μέτρο 2/4 ή 4/4, με τις ενδείξεις **{Μπ}**, **{Τς}**, **{Πφ}** ή όποιες άλλες έχετε δοκιμάσει και σας αρέσουν. Σχηματίστε όσα μέτρα θα χρειαστούν για να ολοκληρώσετε το τραγούδι σας και παρουσιάστε το στην τάξη.

Μουσικές διαδρομές στον χρόνο - Παιχνίδι με κάρτες

ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ

Δημιουργήστε τη δική σας πολυφωνική σύνθεση

Βασικό χαρακτηριστικό της φωνητικής μουσικής της Αναγέννησης είναι η πολυφωνική υφή της. Κατασκευάστε τη δική σας πολυφωνική μελωδία.

- Προτείνεται να φτιάξετε 4 μέτρα, με κάποια βασικά μοτίβα τα οποία θα επαναλαμβάνετε ανά ένα ή δύο μέτρα. Αποφασίστε τον αριθμό των επαναλήψεων.
- Χωριστείτε σε τρεις ομάδες. Η πρώτη ομάδα θα επεξεργαστεί ρυθμικά τον φθόγγο **ντο**, η δεύτερη τον φθόγγο **φα** και η τρίτη τους δύο φθόγγους **ντο** και **φα**.

Μέτζο-Σοπράνο 1

Μέτζο-Σοπράνο 2

Αλτο

- Εξασκηθείτε ανά ομάδες στο τραγούδι και μετά εκτελέστε ταυτόχρονα τις μελωδίες σας. Θα έχετε δημιουργήσει ένα πολυφωνικό έργο. Αποτιμήστε το έργο σας και το έργο των υπολοίπων ομάδων.

Δημιουργία πολυφωνικής σύνθεσης

Ενορχηστρώστε έναν χορό της Αναγέννησης

Ο **Cezare Negri** συνέθεσε δύο δημοφιλείς χορούς της εποχής του, το *Bianco fiore* και το *Bizzaria d' amore* για φλάουτο dolce και μικρό σύνολο οργάνων. Παρατηρήστε τον ρυθμό του κάθε χορού και τον χαρακτήρα του. Συζητήστε για τα μουσικά όργανα και ακούστε προσεκτικά τη μελωδία και τα μέρη της συνοδείας.

- Χωριστείτε, σε ομάδες και επιλέξτε έναν από τους δύο χορούς. Δοκιμάστε να χρησιμοποιήσετε τα κρουστά όργανα της τάξης και να ενορχηστρώσετε ρυθμικά τον χορό. Πειραματιστείτε με διάφορα ηχοχρώματα και ρυθμικά σχήματα.

Bianco fiore - Αρμονική συνοδεία

Συνοδέψτε ένα μαδριγάλι με κρουστά σώματος

Ακούστε και τραγουδήστε το αγγλικό μαδριγάλι με τίτλο *Now is the month of Maying*, του **Thomas Morley**. Εστιάστε στα μέρη που υπάρχουν στίχοι και σε αυτά που εκφέρονται με φα-λα-λα-λα.

- Ακούστε την ενόργανη απόδοση του τραγουδιού και σχηματίστε ζευγάρια με σκοπό να σκεφτείτε την απόδοση της επωδού με κρουστά σώματος (body percussion). Προσέξτε! Θα τραγουδάτε τους στίχους, ενώ θα χρησιμοποιείτε τα κρουστά σώματος όταν η μουσική αντιστοιχεί σε φα-λα-λα-λα.

Now is the month of maying
When merry lads are playing
Fa la la la la la la la
Fa la la la la la la la
Each with his bonny lass
Upon the greeny grass
Fa la la la la la la la
Fa la la la la la la la
The Spring, clad all in gladness
Doth laugh at Winter's sadness
Fa la la la la la la la
Fa la la la la la la la

Αναγεννησιακό και παραδοσιακό λαούτο

Το αναγεννησιακό λαούτο διαφέρει από το παραδοσιακό λαούτο, το οποίο απαντάται στην ελληνική δημοτική μουσική και συνοδεύει το βιολί, τη λύρα ή το κλαρίνο. Με το πέρασμα των χρόνων, η μείξη των λαών, των αγαθών και των πολιτισμών μετασχημάτισε τον ρόλο και την κατασκευή των οργάνων. Παρατηρήστε το αναγεννησιακό λαούτο αριστερά και το παραδοσιακό δεξιά. Μπορείτε να βρείτε τις διαφορές και τις ομοιότητες μεταξύ τους:

Στη διασκευή του τραγουδιού «Αποσπερίτης» του Θανάση Παπακωνσταντίνου (λέξεις-κλειδιά: Αποσπερίτης - Steriano laouto cover with tabs) χρησιμοποιείται το παραδοσιακό λαούτο ως συνοδευτικό όργανο. Παράλληλα με το μουσικό βίντεο παρουσιάζονται στο κάτω μέρος οι ταμπουλατούρες. Μπορείτε να τις παρατηρήσετε και να καταλάβετε τι ακριβώς απεικονίζουν και σε τι χρησιμεύουν;

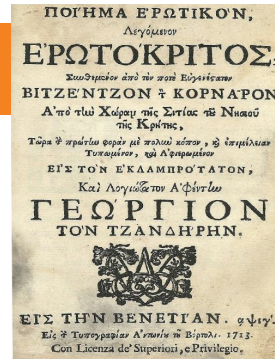

Το αναγεννησιακό λαούτο

Ερωτόκριτος: Αποχωρισμός

Ο **Ερωτόκριτος** του **Βισσάντζου Κορνάρου** είναι ένα έργο έμμετρης μυθιστορίας, σε κρητική διάλεκτο, το οποίο αναπτύσσεται γύρω από τον έρωτα του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας και εντάσσεται στην εποχή της Κρητικής Αναγέννησης. Γράφτηκε, το πιθανότερο, στις αρχές του 17ου αιώνα. Είναι ένα δημοφιλές έργο, το οποίο μελοποιήθηκε από τον **Χριστόδουλο Χάλαρη** και ερμηνεύτηκε από τον **Νίκο Ξυλούρη**.

Στη σκηνή του αποχωρισμού ακούγεται ένα μουσικό όργανο που συνοδεύει τον τραγουδιστή. Αναζητήστε το τραγούδι (λέξεις κλειδιά: Ερωτόκριτος, αποχωρισμός, Ξυλούρης) και βρείτε ποιο μουσικό όργανο είναι αυτό.

Ο **Νίκος Κατσαράκης** εκτελεί σε αναγεννησιακό λαούτο το ίδιο έργο. Παρατηρήστε το ηχόχρωμα του οργάνου και την ομοφωνική υφή, τον τρόπο δηλαδή που διαπλέκεται η μελωδία με τη συνοδευτική φωνή. Περιγράψτε τα συναισθήματα και την ατμόσφαιρα που δημιουργεί.

Ερωτόκριτος

Ο **Γιάννης Χαρούλης** εκτελεί το έργο με κρητικό λαούτο και το τραγουδά. Περιγράψτε τη διαφορετική ατμόσφαιρα που δημιουργεί με την εκτέλεσή του.

Αναζητήστε στο διαδίκτυο άλλες εκτελέσεις του συγκεκριμένου έργου και συγκρίνετε τις διαφορετικές ενορχηστρώσεις και τους τρόπους που αποδίδεται η μελωδία και οι συνοδευτικές φωνές. Πώς επηρεάζουν το νόημα του έργου και τα συναισθήματα;

Ο πρώτος El Greco της Βενετίας

Ο Φραγκίσκος Λεονταρίτης (1518-1572) ήταν αναγεννησιακός συνθέτης από την Κρήτη. Μέχρι τα μέσα του 16ου αιώνα αναγνωρίστηκε ως σπουδαίος συνθέτης πολυφωνικής μουσικής και πήρε το προσωνύμιο "El Greco", είκοσι χρόνια πριν τον Δομίνικο Θεοτοκόπουλο. Έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στην Ιταλία και είναι ο μοναδικός Έλληνας συνθέτης αναγεννησιακής μουσικής.

Ακούστε το μοτέτο "Cantate Domino". Προσπαθήστε να αναγνωρίσετε ή να περιγράψετε τα μουσικά όργανα που ακούτε. Θεωρείτε πως υπάρχουν μουσικά όργανα με κυρίαρχο και άλλα με συνοδευτικό ρόλο;

Αναζητήστε στοιχεία για τη ζωή του συνθέτη και εντοπίστε τις ευρωπαϊκές πόλεις που επισκέφτηκε και έζησε. Θεωρείτε ότι η διαμονή ή επίσκεψη αυτών των πόλεων επηρέασαν την επιλογή του να συνθέσει λόγια αναγεννησιακή μουσική; Τεκμηριώστε την απάντησή σας.

Μουσική και άλλες τέχνες κατά την Αναγέννηση

Η σταδιακή υποχώρηση της φεουδαρχίας και η άνοδος της μοναρχίας, η υποχώρηση της δύναμης της Καθολικής Εκκλησίας και η εκκοσμίκευση των θεσμών, δημιουργούν νέα πεδία δράσης και κάνουν τον άνθρωπο να αναζητά εκ νέου τις αξίες της ζωής. Ο αρχαίος ελληνικός και ο ρωμαϊκός πολιτισμός αποτελούν πηγή έμπνευσης για τη δύναμη και την ανεξαρτησία του. Οι καλλιτέχνες παρουσιάζουν τον αναγεννημένο άνθρωπο, ο καθένας χρησιμοποιώντας τα υλικά της τέχνης του.

Οι μουσικοί αναπτύσσουν είδη φωνητικής και οργανικής μουσικής που προβάλλουν τη δεινότητα του ανθρώπου και τις διαφορετικές πλευρές της ζωής του.

Michelangelo Merisi da Caravaggio - *The Lute Player*

Συμπληρώστε την 3η και την 4η καρτέλα του μαθησιακού αντικειμένου *Διακρίνω τα μουσικά στυλ* που βρίσκεται στο Φωτόδεντρο.

Στη ζωγραφική παρουσιάζονται Μαντόνες που χαμογελούν, εμπνευσμένες από αρχοντικές κυρίες της εποχής, καθώς και ανθρώπινες μορφές με ρεαλιστικά φυσικά χαρακτηριστικά. Η Ιταλία και οι Κάτω Χώρες κληροδοτούν μεγάλα ονόματα στην ιστορία των εικαστικών τεχνών.

Πλοηγηθείτε στο Musée' d' Orsay (Παρίσι), στην Uffizi Gallery (Φλωρεντία), στη National Gallery of Art (Ουάσιγκτον), στο MET (Metropolitan museum of Art, Νέα Υόρκη), στο Mauritshuis (Ολλανδία), στο Louvre (Παρίσι) και σε άλλα μουσεία, για να βρείτε έργα ζωγράφων της Αναγέννησης. Επιλέξτε αυτά που σας κάνουν περισσότερη εντύπωση και θεωρείτε ότι περιγράφουν το πνεύμα της. Συζητήστε τις επιλογές σας.

Στην αρχιτεκτονική, στη θέση των γοθικών καθεδρικών ναών και των κάστρων, δημιουργούνται ευρύχωροι πύργοι και ανάκτορα με καλλιτεχνικές διακοσμήσεις, όπου κυριαρχεί: **α)** η τάση για αναβίωση των ρωμαϊκών και αρχαίων ελληνικών προτύπων, **β)** η χρήση αετωμάτων, κιονοστοιχιών, θόλων, αψίδων, αγαλμάτων, και **γ)** οι καθαρές γεωμετρικές γραμμές, η συμμετρία και οι μαθηματικές αναλογίες. Χαρακτηριστικά κτίρια αναγεννησιακής αρχιτεκτονικής είναι ο Καθεδρικός Ναός της Παναγίας των Λουλουδιών και η Βασιλική του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό, ο Καθεδρικός Ναός του Έστεργκομ, το Παλάτι των Μεδίκων στην Φλωρεντία, το Παλάτι των Δόγηδων στο Ουρμπίνο, το Ανάκτορο του Λούβρου, τα Κάστρα της κοιλάδας του Λίγηρα.

Επιλέξτε τρία κτίρια και περιγράψτε τα χαρακτηριστικά της αναγεννησιακής αρχιτεκτονικής που έχουν.

Η λογοτεχνία της Αναγέννησης επικεντρώνεται στον άνθρωπο, τις επιλογές και τις δυνατότητές του, δίνει έμφαση στις εσωτερικές συγκρούσεις και στα ηθικά διλήμματα των χαρακτήρων. Η θεματολογία αφορά την αγάπη, την εξουσία, την προδοσία, τη μοίρα, τη φύση του καλού και του κακού κ.ά.

Στη λογοτεχνία και στην ποίηση εμφανίζονται σημαντικές μορφές, με γνωστότερη αυτή του Σαίξπηρ. Αναζητήστε έργα του Σαίξπηρ, επιλέξτε ένα από αυτά και βρείτε την πλοκή του. Εντοπίστε ορισμένα χαρακτηριστικά της αναγεννησιακής λογοτεχνίας.

Συνθετική εργασία: Συνδυάστε τα ευρήματά σας σε μια παρουσίαση που με γενικό τίτλο: «Ο άνθρωπος της Αναγέννησης μέσα από τις τέχνες». Χρησιμοποιήστε φωτογραφίες, εμφατικές λέξεις και επενδύστε με μουσική. Παρουσιάστε στην τάξη.

ΛΕΞΕΙΣ, ΕΙΚΟΝΕΣ, ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΕ ΕΡΓΑ ΜΠΑΡΟΚ

Η πιο διάσημη Τοκάτα

Ένα από τα γνωστότερα έργα του **Johann Sebastian Bach** (1685-1750), γραμμένο για εκκλησιαστικό όργανο είναι η «Τοκάτα και Φούγκα σε Ρε ελάσσονα», BWV 565. Ο συνθέτης ήταν μόλις 19 ετών όταν δημιούργησε αυτό το εντυπωσιακό έργο, το οποίο συνεχίζει να συγκινεί τους ανθρώπους εδώ και περισσότερα από τριακόσια χρόνια. Μέχρι σήμερα έχουν γίνει πολλές μεταγραφές και διασκευές του έργου, οι οποίες το καθιστούν ιδιαίτερα δημοφιλές.

Η μουσική για εκκλησιαστικό όργανο έφτασε στο απόγειό της κατά την εποχή Μπαρόκ. Είναι όργανο με εντυπωσιακά ηχοχρώματα και έντονες αντιθέσεις δυναμικής, που ενισχύονται από την ιδιαίτερη ακουστική του ναού όπου και εκτελείται. Τα πολλά και διαφορετικά ηχοχρώματα που παράγει εγείρουν έντονα θρησκευτικά συναισθήματα.

Ακούστε το πρώτο μέρος της τοκάτας και συζητήστε με την ομάδα σας τις περιστάσεις στις οποίες το έχετε ακούσει και τις διαθέσεις που θεωρείτε ότι δημιουργεί. Καθώς ακούτε τη μουσική παρατηρήστε το αρχικό αναγνωρίσιμο μελωδικό μοτίβο και συμπληρώστε τον παρακάτω χάρτη ακρόασης.

Παρτιτούρα του έργου
Tocatta σε Ρε Ελάσσονα

A' μελωδικό σχήμα	Σπασμένες Συγχορδίες	Βηματική ανιούσα κίνηση	Βηματική κίνηση	Βηματική κατιούσα κίνηση	Συγχορδία
Κατιούσα κίνηση	Κατιούσα κίνηση							

Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του κεντρικού μελωδικού μοτίβου και ο τρόπος που ο συνθέτης αναπτύσσει το μουσικό υλικό, σε συνδυασμό με την συχνή χρήση του στον κινηματογράφο και στη διαφήμιση, έχουν συμβάλει στο να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για πολλές σύγχρονες διασκευές.

 Αναζητήστε σύγχρονες διασκευές (λέξεις-κλειδιά: modern version) της Τοκάτας, σε είδη όπως Rock, Metal, Electro Fusion (ηλεκτρονική μουσική) ή σε οποιοδήποτε άλλο μουσικό είδος σας κινήσει το ενδιαφέρον. Παρατηρήστε τις αλλαγές που έχουν γίνει στο tempo, στα μουσικά όργανα, στον ρυθμό και στον τρόπο που έχει ενορχηστρωθεί. Επιλέξτε τη διασκευή που σας αρέσει και παρουσιάστε την στην τάξη.

Αρχαίοι ελληνικοί μύθοι και μουσική

Οι αρχαίοι Έλληνες απέδιδαν θεϊκή προέλευση στη μουσική και είχαν δημιουργήσει πολλούς μύθους για αυτή. Κατά την περίοδο της Αναγέννησης και του Μπαρόκ, το ενδιαφέρον για την αρχαία ελληνική μυθολογία αναζωπυρώθηκε και αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για ζωγράφους, γλύπτες, ποιητές και συνθέτες.

Joseph Paelinck - The dance of the Muses (Ο Χορός των Μουσών)

 Παρατηρήστε τους πίνακες και τα ανάγλυφα στο μαθησιακό αντικείμενο *Αρχαίοι ελληνικοί μύθοι* για τη μουσική στο *Φωτόδεντρο* και συμπληρώστε την πρώτη καρτέλα.

 Από τους μύθους που συνδέονται με τη μουσική, όπως του Ορφέα, του Ερμή, του Αμφίονα, του Πάνα, του Μαρσύα, του Λίνου και των Σειρήνων, επιλέξτε αυτόν που σας αρέσει περισσότερο. Παρουσιάστε τον μύθο, χρησιμοποιώντας εικόνες, μουσική, κείμενο, χρώμα, ζωγραφιές, πίνακες, ποιήματα και όποιον άλλο τρόπο εσείς θέλετε.

Κοντσέρτο για λαούτο

Κατά την εποχή Μπαρόκ το λαούτο εξακολουθεί να έχει σημαντική θέση στη φωνητική και στην οργανική μουσική.

Ο Vivaldi επιλέγει το λαούτο και συνθέτει το *Κοντσέρτο για λαούτο, σε Ρε μείζονα, RV 93*. Είναι ένα διαχρονικό μουσικό έργο, το οποίο τριακόσια περίπου χρόνια μετά εξακολουθεί να είναι αγαπητό. Αποτελείται από τρία μέρη. Το πρώτο έχει ένδειξη χρονικής αγωγής "Allegro giusto", (γρήγορο, αλλά όσο του ταιριάζει).

- Αναγνωρίστε τα μουσικά όργανα της ορχήστρας.
- Διακρίνετε το *ritornello* και εντοπίστε τις επαναλήψεις του.
- Περιγράψτε τον ρόλο που έχει το λαούτο σε όλη τη διάρκεια του έργου και τη σχέση του με την ορχήστρα.

Παρατηρήστε την παρτιτούρα. Χωριστείτε σε ζευγάρια και εξασκηθείτε στις νότες (σε τρίτες) των δύο επάνω φωνών. Επιλέξτε ποια φωνή θα εκτελέσετε ο καθένας και κάντε πρόβες, μέχρι να φτάσετε σε ένα συγχρονισμένο αποτέλεσμα.

Σόλο κοντσέρτο για όμποε

Εκτός από τον Vivaldi, υπήρχαν πολλοί άλλοι συνθέτες που έγραψαν κοντσέρτα για σόλο μουσικά όργανα. Ένας από αυτούς, ο **Tomaso Albinoni** (1671 – 1751), έγραψε το *Κοντσέρτο για Όμποε σε Ρε ελάσσονα, op. 9, αρ. 2*.

Ακούστε το Α΄ μέρος (Allegro e non Presto) και παρατηρήστε τον διάλογο ανάμεσα στο όμποε και στην ορχήστρα. Επικεντρωθείτε στον διαχωρισμό των ορχηστρικών από τα σολιστικά μέρη.

- Από ποια μουσικά όργανα αποτελείται η ορχήστρα; Ποια όργανα εκτελούν τη μελωδία στα ορχηστρικά μέρη και ποιος είναι ο ρόλος της ορχήστρας στα σολιστικά;

Το κελήδημα των πουλιών στα μουσικά έργα

Το κελήδημα των πουλιών είναι ένα στοιχείο της άνοιξης που αξιοποιεί ο Vivaldi στο κοντσέρτο του. Υπάρχουν πολλοί άλλοι συνθέτες διαφόρων περιόδων, οι οποίοι απέδωσαν με τα έργα τους το κελήδημα των πουλιών.

Χωριστείτε σε ομάδες, ακούστε και περιγράψτε πώς ο κάθε συνθέτης αποτυπώνει το κελήδημα των πουλιών, ποιες εικόνες ιχνογραφεί και ποια διάθεση δημιουργεί στον ακροατή. Μπορείτε να αναφερθείτε στα μουσικά όργανα που συνδυάζει, στον ρόλο των φωνών, στις τεχνικές (τρόποι παιξίματος ή τραγουδιού) που επιλέγει και σε ό,τι άλλο σας κάνει εντύπωση.

Συνθέτης και έργο	Πώς η μουσική αποδίδει το κελήδημα των πουλιών
J. Ph. Rameau, <i>Le rappel des oiseaux</i> (Το κάλεσμα των πουλιών)	
C. Saint-Saëns "The coucou" (Ο κούκος) , <i>Le carnaval des animaux</i> (Το καρναβάλι των ζώων)	
J. Offenbach, Άρια της Ολυμπίας, "Les oiseaux dans la charmille" (Τα πουλιά στον αμπελώνα), από το έργο <i>Les contes de Hoffmann</i> (Τα παραμύθια του Χόφμαν)	
O. Messian, <i>Oiseaux exotiques</i> (Εξωτικά πουλιά)	
E. Raoutavaara, <i>Concerto for birds and orchestra "Cantus arcticus"</i> (Κοντσέρτο για πουλιά και ορχήστρα «Τραγούδι της Αρκτικής»)	
B. Coulais, μουσική για την ταινία <i>Winged migration</i>	

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΥ

Handwritten musical score for "God is our refuge and strength" by Beethoven. The score includes vocal lines for Soprano and Bass, and piano accompaniment. The lyrics are in English and Greek.

Φτιάξτε τη δική σας παραλλαγή

Η μελωδία που θα παίξετε προέρχεται από το τέταρτο μέρος της 9ης Συμφωνίας του **Beethoven** και είναι το βασικό θέμα. Δοκιμάστε να εκτελέσετε τις νότες όπως τις βλέπετε ή μια οκτάβα κάτω. Έχετε καταλάβει το μελωδικό μοτίβο; Γνωρίζετε για ποιο έργο πρόκειται;

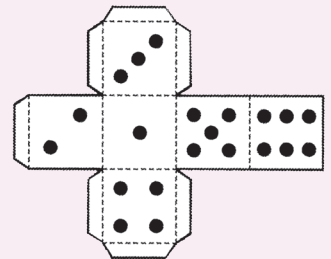
Allegro assai (♩=144)

Παίξτε το παρακάτω παιχνίδι προκειμένου να φτιάξετε μια παραλλαγή της μελωδίας. Δημιουργήστε ένα ζάρι με τις εξής οδηγίες:

1 επανάλαβε την ίδια νότα	2 πρόσθεσε την επόμενη ανιούσα νότα	3 πρόσθεσε την προηγούμενη κατιούσα νότα
4 πρόσθεσε τις δύο επόμενες ανιούσες νότες	5 πρόσθεσε τις δύο προηγούμενες κατιούσες νότες	6 πρόσθεσε την τονική

Για κάθε νότα της μελωδίας θα ρίχνετε το ζάρι. Ανάλογα με την οδηγία, θα προκύπτουν νέες νότες. Για να είναι η αρχική μελωδία αναγνωρίσιμη, μπορείτε να δώσετε μικρές αξίες στις πρόσθετες νότες. Πειραματιστείτε, ηχογραφήστε τη δημιουργία σας και παρουσιάστε το αποτέλεσμα στην τάξη.

Οι δημοφιλείς σονάτες του Beethoven

Ο Beethoven έγραψε 32 σονάτες για πιάνο. Δύο από αυτές είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς. Χωριστείτε σε ομάδες και επιλέξτε μία από τις παρακάτω δραστηριότητες.

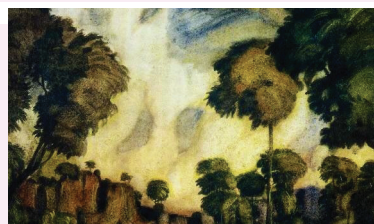
1. Ακούστε το πρώτο μέρος "Grave-Allegro di molto e con brio" από την *Σονάτα σε Ντο ελάσσονα, op.13, αρ. 8*, με την προσωνυμία «Παθητική».

Καταγράψτε τα συναισθήματα που σας δημιουργούνται καθώς την ακούτε. Εστιάστε στο σημείο που αλλάζει η χρονική αγωγή. Αλλάζει η ατμόσφαιρα του έργου;

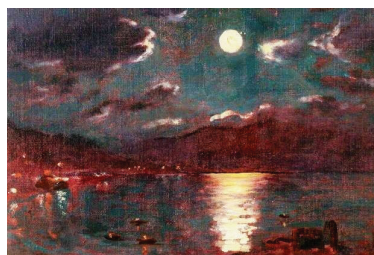

Δημιουργήστε ένα βίντεο για να παρουσιάσετε κάποιο περιβαλλοντικό ή κοινωνικό πρόβλημα (ρύπανση, κλιματική αλλαγή, εξαφάνιση ειδών, έλλειψη πόσιμου νερού, πείνα, πόλεμος, ασθένειες, παιδική εργασία). Επιλέξτε εικόνες που θα παρουσιάζουν το θέμα και την άποψή σας. Προσθέστε επιλεγμένα μέρη της σονάτας τα οποία θα ενισχύουν τα νοήματα των εικόνων.

C. Bogaevsky - Romantic Landscape (1908)

2. Η Σονάτα για πιάνο σε *Ντο# ελάσσονα, αρ. 14, op. 27, αρ. 2* με τίτλο "Quasi una fantasia" είναι γνωστή ως «Σονάτα του σεληνόφωτος». Ακούστε το πρώτο μέρος "Adagio sostenuto", συζητήστε τον χαρακτήρα του έργου και καταγράψτε τα συναισθήματα που σας δημιουργούνται. Αναζητήστε στο διαδίκτυο διασκευές του έργου και παρατηρήστε ποια μουσικά στοιχεία (tempo, ρυθμός, μουσικά όργανα, φόρμα, μελωδική γραμμή, δυναμικές) μετασχηματίζονται, με ποιον τρόπο, καθώς και πώς επηρεάζουν την ατμόσφαιρα του έργου.

Ch. Williams - Barmouth Moonlight (1913)

Δημιουργήστε μια συλλογή πέντε έργων (συμπεριλαμβανομένης της αρχικής σονάτας). Ετοιμάστε μια παρουσίαση με δυο ή τρεις διαφάνειες για κάθε κομμάτι, οι οποίες θα περιλαμβάνουν λέξεις, χρώματα, εικόνες που εκφράζουν κατά τη γνώμη σας τις διαφορετικές διαθέσεις και την ατμόσφαιρα του κάθε κομματιού.

3. Ακούστε το τρίτο μέρος "Presto agitato" από τη «Σονάτα του Σεληνόφωτος» και συζητήστε με την ομάδα σας τον χαρακτήρα του έργου. Παρατηρήστε την ατμόσφαιρα που δημιουργεί και εστιάστε στη διαφορετική διάθεση που εκφράζει το 2ο θέμα του έργου.

Οι δημοφιλείς σονάτες του Beethoven

Δημιουργήστε μια παρουσίαση με τίτλο *Ο διάλογος της μουσικής με τη ζωγραφική*. Σκεφτείτε εικόνες που θα μπορούσαν να περιγράφουν τη μουσική και αναζητήστε πίνακες ζωγραφικής (προτείνεται ο συσσωρευτής *Google Arts and Culture*). Προσθέστε τη μουσική ώστε να ενισχύεται το νόημα των εικόνων και παρουσιάστε στην τάξη.

Μουσική και Φαντασία

Το 1940, ο **Walt Disney** δημιούργησε μια ταινία κινούμενων σχεδίων με τον τίτλο *Fantasia*, η οποία βασίστηκε σε γνωστά έργα της Δυτικοευρωπαϊκής μουσικής. Το ενδιαφέρον είναι πως η ταινία δημιουργήθηκε «πάνω» στη μουσική, η μουσική δηλαδή αποτέλεσε το πρωτογενές υλικό της. Ένα από τα έργα που επιλέχθηκαν ήταν η *Συμφωνία αρ. 6 σε Φα μείζονα, op.68* του Beethoven, με την προσωνυμία «Ποιμενική». Ο Disney στρέφεται στην αρχαία Ελλάδα και αναθέτει τους

πρωταγωνιστικούς ρόλους στους Πήγασους, στους Κενταύρους, σε Μονόκερους, Φαύνους, στον Πάνα και στον Δία, σε ένα τοπίο που θα μπορούσε να προσομοιάζει με την κατοικία των θεών στον Όλυμπο. Η συγκεκριμένη συμφωνία αποτελείται από πέντε μέρη, που το καθένα έχει έναν περιγραφικό τίτλο:

Aa

Μουσικά έργα εμπνευσμένα από το φυσικό φαινόμενο της καταιγίδας

<p>I. Allegro ma non troppo "Awakening of Happy Feelings on Arriving in the Country"</p>	<p>II. Andante molto mosso "Scene by the Brook"</p>	<p>III. Scherzo Allegro "Joyful Gathering of the Country Folk"</p>	<p>IV. Allegro "Thunder. Storm"</p>	<p>V. Finale Allegretto "Shepherds' Song: Happy and Thankful Feelings After the Storm"</p>
---	--	---	--	---

Παρακολουθήστε την ταινία και συζητήστε με την ομάδα σας με ποιες εικόνες μεταφέρονται τα συναισθήματα και η ατμόσφαιρα:

- της γαλήνης και της ηρεμίας, στο πρώτο και δεύτερο μέρος.
- της χαράς, της διασκέδασης και του γλεντιού στο τρίτο μέρος.
- της ταραχής και της αναστάτωσης, στο τέταρτο μέρος.

Mozart ... a la ελληνικά

Τα μουσικά θέματα των παλαιότερων μουσικών έργων αποτελούν πηγή έμπνευσης για μεταγενέστερους συνθέτες και στιχουργούς, οι οποίοι τις παραλλάσσουν και δημιουργούν με αυτές νέα τραγούδια. Κάτι αντίστοιχο έγινε με το δημοφιλές πρώτο θέμα, του Α' μέρους της *Συμφωνίας αρ.40 σε Σολ ελάσσονα* του **Mozart**.

Ακούστε το τραγούδι «Ήλιε μου, ήλιε μου βασιλιά μου», σε μουσική **Μάνου Χατζιδάκι** και στίχους **Νίκου Γκάτσου**. Συγκρίνετε τη μελωδία του τραγουδιού με το πρώτο θέμα της *Συμφωνίας αρ. 40* του Mozart. Ποιες διαφορές παρατηρείτε;

Ήλιε μου ήλιε μου βασιλιά μου
μη μ' αφήνεις σήμερα
συννεφιά συννεφιά στην καρδιά μου
στο κορμί μου σίδερα
Αγόρι ματωμένο θεριά σε ζώσανε
χαράματα σε πήραν και σε σταυρώσανε

Αφού έχετε ήδη εξασκηθεί στην εκτέλεση της μελωδίας (δραστηριότητα βιβλίου) είναι εύκολο να προσθέσετε συνοδεία κρουστών. Χωριστείτε σε ομάδες.

- Προσπαθήστε να βρείτε το μουσικό μέτρο του τραγουδιού. Για να το βρείτε θα μετρήσετε τους παλμούς ανάμεσα στα ισχυρά μέρη.
- Επιλέξτε έναν μαέστρο που θα σας συντονίζει και εξασκηθείτε στο τραγούδι.
- Χρησιμοποιώντας τα διαθέσιμα μουσικά όργανα, ενορχηστρώστε το κομμάτι. Επιλέξτε τα ρυθμικά σχήματα της συνοδείας, τα σημεία στα οποία θα κυριαρχούν οργανικά μέρη, τα όργανα που θα παίζουν τη μελωδία ή κάποια συνοδευτική φωνή. Παρουσιάστε τη δημιουργία σας στην τάξη.

Σε προηγούμενη δραστηριότητα ακούσατε και εκτελέσατε τα δύο θέματα της 5ης Συμφωνίας του Beethoven. Σε αυτή τη δραστηριότητα:

- Φτιάξτε μια συνεργατική αφήγηση, στην οποία θα αποδώσετε με χρώματα, εικόνες και λέξεις δύο αντιθετικές ιδέες, οι οποίες κατά τη γνώμη σας θα μπορούσαν να αποδίδονται μουσικά από τα δύο θέματα της συμφωνίας. Για παράδειγμα φως - σκοτάδι, μαύρο - άσπρο, βουνό - θάλασσα, μέρα - νύχτα και όποιες καταστάσεις, ή γεγονότα, ή συναισθήματα θεωρείτε εσείς ότι ταιριάζουν.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε συνεργατικά ψηφιακά εργαλεία (Canva, Glogster, Padlet, Bookcreator, Powtoon κ.ά.). Αν αυτό είναι δύσκολο, μπορείτε να δημιουργήσετε μια αφίσα ή ένα κολάζ με φυσικά υλικά.

Δημιουργία τραγουδιού
πάνω σε γνωστή μελωδία

ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

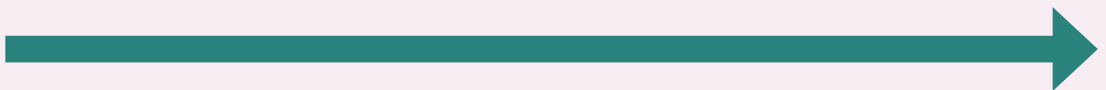

Επιπλέον δραστηριότητες

Οργανώστε μια μικρή έρευνα με τίτλο «Εσείς τι μουσική ακούτε;» και ρωτήστε συμμαθητές, φίλους, καθηγητές, γονείς και συγγενείς τα εξής: **1.** Τι είδος μουσικής προτιμούν; **2.** Ποια τραγούδια τους αρέσουν περισσότερο; **3.** Ποιους καλλιτέχνες θαυμάζουν; **4.** Ποια είναι τα αγαπημένα τους μουσικά συγκροτήματα; Για καλύτερη οργάνωση, μπορείτε να κατατάξετε τις απαντήσεις σε τρεις ηλικιακές ομάδες: Έφηβοι – Ενήλικες – Ηλικιωμένοι.

- Αποδελτιώστε τα στοιχεία των απαντήσεων και σχηματίστε μια ψηφιακή ιστοριογραμμή στην οποία να εμφανίζονται χρονολογικά: **1.** Τα είδη μουσικής, **2.** Τα τραγούδια, **3.** Οι καλλιτέχνες, **4.** Τα μουσικά συγκροτήματα

- Συζήτηση- Συμπεράσματα: Παρατηρήσατε ομοιότητες ή διαφορές στις μουσικές προτιμήσεις ανάμεσα στις τρεις ηλικιακές ομάδες;
 - Πώς επηρεάζει η εποχή, το κοινωνικό και το πολιτισμικό περιβάλλον τις μουσικές επιλογές;
 - Τι συμπεράσματα προκύπτουν από την έρευνά σας;
 - Παρουσιάστε τα ευρήματά σας στην τάξη με πίνακες, διαγράμματα ή αφήγηση.

Πώς φαντάζεστε τη μουσική στο μέλλον, για παράδειγμα μετά από 50 ή 100 χρόνια; Τι νομίζετε ότι θα έχει αλλάξει; Θα υπάρχουν νέοι ήχοι; Νέα όργανα; Πώς τα φαντάζεστε; Θα μοιάζουν με αυτά του **Luigi Russolo**; Ετοιμάστε μια σύντομη παρουσίαση με τις απόψεις σας και ανακοινώστε στην τάξη.

Φουτουρισμός -
διαδραστική εικόνα με
σημεία ενδιαφέροντος

ΑΛΕΑΤΟΡΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Επιπλέον δραστηριότητες

Δημιουργήστε και εκτελέστε σε ομάδες τη δική σας αλεατορική σύνθεση, ακολουθώντας τα παρακάτω βήματα:

- Χωριστείτε σε τρεις ομάδες, όπου η κάθε μία αναλαμβάνει να συνθέσει ένα ρυθμικό ή μελωδικό σχήμα έκτασης 2 έως 4 μέτρων. Συγκεντρώστε τα τρία σχήματα, τα οποία θα αποτελέσουν τη βάση της σύνθεσής σας.
- Κάθε ομάδα μπορεί να εκτελέσει τα τρία σχήματα με όποια σειρά επιθυμεί (η σειρά μπορεί να καθοριστεί και με κλήρωση). Η εκτέλεσή τους μπορεί να γίνει με όποιον τρόπο επιθυμούν τα μέλη της ομάδας (π.χ. παλαμάκια, τραγούδι, παίξιμο σε όργανο). Τα ρυθμικά ή μελωδικά σχήματα μπορούν να εκτελεστούν περισσότερες από μία φορές. Κάθε μέλος της ομάδας επιλέγει τον δικό του τρόπο εκτέλεσης αναφορικά με το tempo, τη δυναμική και την έκφραση. Δεν είναι υποχρεωτικό τα μέλη της ομάδας να ξεκινήσουν ή να ολοκληρώσουν ταυτόχρονα την εκτέλεσή τους.
- Με δεδομένο ότι κάθε εκτέλεση του αλεατορικού κομματιού είναι μοναδική, ηχογραφήστε τις τρεις εκτελέσεις και στη συνέχεια, παρουσιάστε και σχολιάστε τα αποτελέσματα στην τάξη.

Μπορείτε να αναζητήσετε περισσότερες πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του **John Cage**, στην επίσημη ιστοσελίδα του.

Ο Cage δεν είναι ο μοναδικός συνθέτης που έγραψε έργα για προετοιμασμένο πιάνο. Αναζητήστε και ακούστε μουσικά έργα και άλλων συνθετών που έγραψαν μουσική για προετοιμασμένο πιάνο.

Παίζω και μαθαίνω για τον Αλεατορισμό

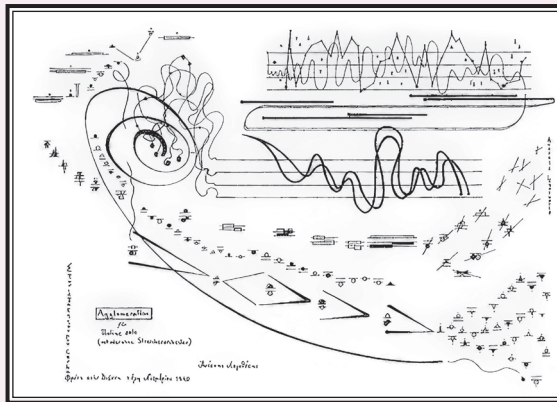
ΜΟΥΣΙΚΑ ΗΧΟΤΟΠΙΑ: R. MURRAY SCHAFER

Επιπλέον δραστηριότητες

Παρατηρήστε την παρτιτούρα του έργου *Kulmination* (1962) του **Ανέστη Λογοθέτη**.

Ο **Ανέστης Λογοθέτης** (1921–1994) ήταν Έλληνας συνθέτης, γνωστός για την πειραματική του προσέγγιση στη μουσική. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1950 ανέπτυξε ένα προσωπικό σύστημα γραφικής σημειογραφίας, χρησιμοποιώντας σύμβολα που αποτυπώνουν τονικό ύψος, είδος δράσης και σχέσεις μεταξύ των στοιχείων. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στον επίσημο διαδικτυακό τόπο του συνθέτη.

- Φανταστείτε πώς ακούγεται η παρτιτούρα και τι ήχους περιγράφει;
- Συζητήστε τις ιδέες σας με την ομάδα σας και δοκιμάστε να ερμηνεύσετε το έργο.
- Ακούστε το έργο *Kulmination* και συγκρίνετέ το με τις δικές σας εκτελέσεις.

- Υπάρχει σωστός και λάθος τρόπος στην εκτέλεση του έργου; Τεκμηριώστε τις απόψεις σας.

Soundscape
Composition App

Ζωγραφίζοντας τον ήχο:
κρυμμένα ηχοτοπία

Η BLUES ΜΟΥΣΙΚΗ

Συγχορδίες στην Blues μουσική

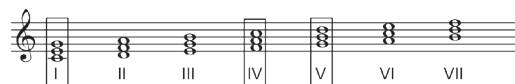

Γλωσσάρι όρων για τη μουσική Blues

Αα

Θυμάστε πώς σχηματίζονται οι συγχορδίες σε κάθε βαθμίδα μιας κλίμακας; Οι συγχορδίες που βρίσκονται στην 1η (I), στην 4η (IV) και στην 5η (V) θέση (βαθμίδα) είναι οι **κύριες συγχορδίες** της κλίμακας, καθώς η διαδοχή τους ενισχύει στον ακροατή την αίσθηση της τονικότητας. Οι συγχορδίες αυτές αξιοποιούνται στη συνοδεία σε μεγαλύτερο βαθμό από τις υπόλοιπες (δευτερεύουσες) συγχορδίες.

	C	F	G
Πιάνο			
Κιθάρα			
Γιουκαλίλι			

Σχηματίστε τις συγχορδίες που αντιστοιχούν σε κάθε μέτρο από το δωδεκάμετρο Blues πάνω στην blues κλίμακα από Ντο.

A				
A				
B				

Όρα να παίξετε τις συγχορδίες στο αρμόνιο, γιουκαλίλι ή σε κιθάρα!

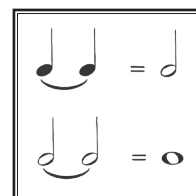
Κουίζ πάνω στην Blues μουσική

ΣΤΟΝ ΠΑΛΜΟ ΤΟΥ RAGTIME

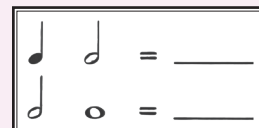

Σύζευξη διάρκειας

Η σύζευξη διάρκειας είναι μια καμπύλη γραμμή, η οποία ενώνει δύο διαδοχικούς φθόγγους του ίδιου τονικού ύψους. Απαντάται είτε μεταξύ δύο φθόγγων του ίδιου μέτρου, είτε μεταξύ δύο διαδοχικών φθόγγων, διπλανών μέτρων. Η αξία των φθόγγων που ενώνονται μπορεί να είναι οποιαδήποτε και επιμηκύνεται προσθετικά.

Τοποθετήστε το σημείο της σύζευξης στις νότες που σας δίνονται. Στη συνέχεια, αναγράψτε τη συνολική τους διάρκεια σε τέταρτα.

Συγκοπή

Η συγκοπή είναι μουσικό φαινόμενο κατά το οποίο το ασθενές μέρος ενός μέτρου ενώνεται με το ισχυρό με σύζευξης διάρκειας. Η προφανής ιδιότητα της σύζευξης είναι να επιμηκύνει τη διάρκεια των φθόγγων προσθετικά. Ο πραγματικός λόγος της σύζευξης όμως, είναι αισθητικός. Η σύζευξη δημιουργεί μια ρυθμική συγκοπή, την οποία οι συνθέτες τη χρησιμοποιούν σε σημεία που θέλουν να δώσουν έμφαση, δημιουργώντας διαφωνίες ή δυναμικές διακυμάνσεις που αυξάνουν την εκφραστικότητα της μουσικής. Για αυτό, όταν τραγουδάμε ή εκτελούμε σε μουσικό όργανο μια συγκοπή, κάνουμε crescendo προς τον δεύτερο φθόγγο της σύζευξης.

Απαντώ το κουίζ για το Ragtime

Δοκιμάστε να τραγουδήσετε το σχετικό παράδειγμα, κάνοντας crescendo στον φθόγγο σολ από τον 3ο-4ο χρόνο του πρώτου μέτρου προς τον 1ο-2ο του δεύτερου. Θα διαπιστώσετε ότι αυτό δε μπορεί να γίνει στο πιάνο, καθώς ως όργανο, δεν μπορεί να παράγει crescendo σε έναν ήδη παιγμένο φθόγγο.

Παρατηρήστε τη βασική μελωδία από το *The Entertainer* του **Scott Joplin**. Στη συνέχεια, εντοπίστε και κυκλώστε τις συγχοπές.

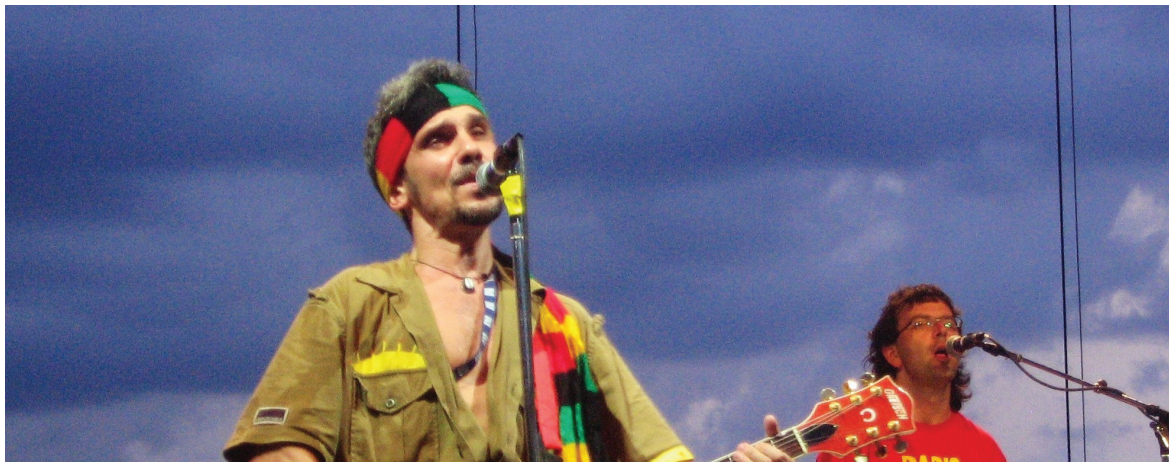
Σχηματίστε το κλειδί του σολ στο παρακάτω πεντάγραμμο και συνθέστε μια τετράμετρη μουσική φράση σε μέτρο 2/4 ή 4/4. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ολόκληρα, μισά και τέταρτα. Φροντίστε να συμπεριλάβετε τουλάχιστον μία συγχοπή. Στη συνέχεια, εκτελέστε τη σύνθεσή σας. Εναλλακτικά, μπορείτε να κάνετε την εργασία στο MuseScore.

Το *The Entertainer* απέκτησε εκ νέου δημοτικότητα, όταν χρησιμοποιήθηκε ως θέμα στο Soundtrack της ταινίας *The Sting* (1973). Η ταινία, με πρωταγωνιστές τους Paul Newman και Robert Redford, είχε μεγάλη επιτυχία και συνέβαλε στην αναγνωριμότητα της μουσικής του Joplin. Η μουσική αυτή σήμερα, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη συγκεκριμένη ταινία.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΚΤΙΒΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ: Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΑΝΟΥ ΣΧΑΟ

Επιπλέον δραστηριότητες

Συνοδέψτε το “Desaparecido” με τις κύριες συγχορδίες στην τονικότητα της Λα ελάσσονας, οι οποίες συμβολίζονται ως εξής: **Am**, **E7**, **Dm**. Ξέρετε ποιες είναι αυτές οι συγχορδίες;

- i. Γράψτε την ονομασία τους (π.χ. Σι ελάσσονα)

Am	E7	Dm
-----------	-----------	-----------

- ii. Σημειώστε τις νότες που απαρτίζουν τις συγχορδίες στο παρακάτω πεντάγραμμο. Κάτω από τις συγχορδίες, αναφέρετε τη λειτουργική τους σχέση στο πλαίσιο της τονικότητας (π.χ. I, IV, V).

Am	E7	Dm

Κύριες συγχορδίες στο τραγούδι “Oye como va”

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ROCK

Smoke on the water - Deep Purple (1972)

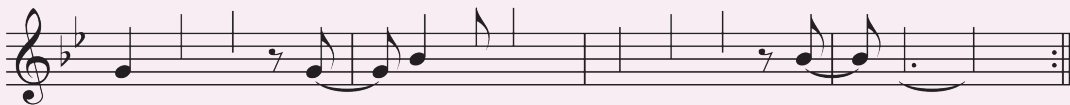
Το "Smoke on the Water" είναι ένα κλασικό rock τραγούδι των **Deep Purple**, που κυκλοφόρησε το 1972, στο άλμπουμ τους *Machine Head*. Το τραγούδι είναι γνωστό για το εμβληματικό του κιθαριστικό riff. Αφηγείται την ιστορία φωτιάς που ξέσπασε κατά τη διάρκεια μιας συναυλίας του **Frank Zappa**, σε ένα καζίνο στο Montreux της Ελβετίας. Οι Deep Purple βρίσκονταν εκεί για να ηχογραφήσουν ένα άλμπουμ τους και ο καπνός από τη φωτιά πάνω από τη λίμνη της Γενεύης ενέπνευσε τον τίτλο και τους στίχους του εν λόγω τραγουδιού.

Riff από το τραγούδι "Smoke on the water"

Ακούστε το παρακάτω riff και βρείτε με το αυτί σας τις νότες που λείπουν, αξιοποιώντας μελωδικά όργανα της τάξης.

- Μάθετε να εκτελείτε το παραπάνω riff σε μουσικό όργανο (π.χ. πιάνο, αρμόνιο, ηλεκτρικό μπάσο). Στη συνέχεια, εκτελέστε το riff προσθέτοντας μια δεύτερη φωνή ένα διάστημα 4ης προς τα κάτω, όπως το παράδειγμα.

Riff από το τραγούδι "Smoke on the water"

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΩΝ ΡΟΡ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

Επιπλέον δραστηριότητες

Χωριστείτε σε δύο ομάδες και αναζητήστε pop τραγούδια στα οποία δεσπόζει η χρήση βηματικών κινήσεων. Τι παρατηρείτε; Εντοπίσατε πολλά ή λίγα τραγούδια που κινούνται κατά βάση με μεγάλα μελωδικά διαστήματα; Συζητήστε τα συμπεράσματά σας.

Ακούστε ένα τραγούδι καθενός από τους εξής τραγουδιστές: α) **Σάκη Ρουβά**, β) **Αλκίνοου Ιωαννίδη** και γ) **Μιχάλη Χατζηγιάννη**. Εντοπίζετε κοινά χαρακτηριστικά στη μελωδία, τον ρυθμό, την αρμονία και τον στίχο των τραγουδιών που επιλέξατε;

Συνθέστε μια pop μελωδία οκτώ μέτρων, στην οποία θα χρησιμοποιήσετε αποκλειστικά βηματικές κινήσεις και επαναλαμβανόμενες νότες. Στη συνέχεια, δοκιμάστε να εκτελέσετε τη δημιουργία σας σε ένα μελωδικό όργανο της επιλογής σας.

THE BEATLES

Ώρα να φτιάξετε το δικό σας τραγούδι!

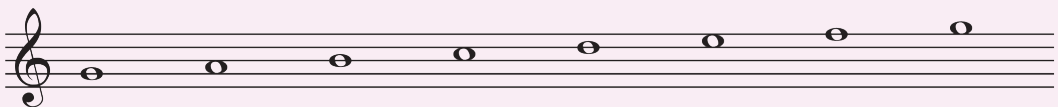
Σύμφωνα με τον **Paul McCartney**, το τραγούδι "Love me do" γράφτηκε αρχικά από τον ίδιο, όταν ήταν περίπου 16 χρονών και αργότερα συνέβαλε στη σύνθεσή του ο **John Lennon**. Παραθέτοντας τα λόγια του:

«Το "Love me do" γράφτηκε από κοινού. Μπορεί να ήταν η αρχική μου ιδέα, αλλά ήταν στην πραγματικότητα αποτέλεσμα 50-50. Ήταν απλώς ο Lennon και ο McCartney που κάθισαν χωρίς κανένας από εμάς να έχει μια ιδιαίτερα πρωτότυπη ιδέα. Αγαπούσαμε να το κάνουμε, ήταν πολύ ενδιαφέρον να προσπαθούμε και να μαθαίνουμε πώς να το κάνουμε, πώς να γίνουμε τραγουδοποιοί. Νομίζω ότι ο λόγος που γίναμε τόσο δυνατοί ήταν ότι γράψαμε τόσα πολλά κατά τη διάρκεια της διαμορφωτικής μας περιόδου.»¹

Χωριστείτε σε ομάδες και ετοιμαστείτε να γίνετε τραγουδοποιοί! Ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα:

- Επιλέξτε το θέμα του τραγουδιού και δημιουργήστε μία στροφή με ομοιοκαταληξία. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε κάποιο ελληνικό διαδικτυακό λεξικό ομοιοκαταληξίας.
- Σε ένα μελωδικό όργανο, ξεκινήστε από τη νότα σολ και χρησιμοποιήστε όποιες νότες θέλετε από τον μιξολύδιο τρόπο σε Σολ. Δοκιμάστε διαφορετικές μελωδίες που να ταιριάζουν με τον πρώτο στίχο σας. Αν σας αρέσει, συνεχίζετε με τον επόμενο στίχο. Καταγράψτε με νότες τη μελωδία που δημιουργήσατε και αντιστοιχίστε κάθε νότα σε κάθε συλλαβή.

Μιξολύδιος από Σολ

1. (Από το βιβλίο του Barry Miles (1997) Paul McCartney: Many Years from Now).

Ο τρίτος στίχος θα έχει και αυτός τη μελωδία του πρώτου στίχου, ενώ ο τέταρτος στίχος τη μελωδία του δεύτερου στίχου.

- Δώστε ένα τίτλο και καταγράψτε το τραγούδι σας στα παρακάτω πεντάγραμμα, χωρίς να δίνετε σημασία στον ρυθμό.

Αξιολόγηση ομαδικής
δημιουργίας τραγουδιού

Τίτλος:

Four sets of five-line musical staves for writing the song.

Εκτελέστε το κομμάτι σας στην ολομέλεια της τάξης και ηχογραφήστε το. Πώς σας φάνηκε που γίνατε τραγουδοποιοί; Σας άρεσε η όλη διαδικασία; Συμφωνείτε με τον Paul McCartney;

Love me do

Στην ακόλουθη παρτιτούρα η μελωδία του τραγουδιού “Love me do” συνοδεύεται ρυθμικά από ένα drumset.

$\text{♩} = 146$

G C G C G C

Voice

Love, love me do, ___ You know I love you, ___ I'll al - ways be true, ___ so

Drumset

7

G C G

please _____ Love me do. _____ Woh, Love me do. _

Πάμε να παίξουμε το "Love me do". Χωριστείτε σε τρεις ομάδες και ακολουθήστε τις παρακάτω οδηγίες:

- **1η ομάδα:** Μάθετε να παίζετε το παραπάνω απόσπασμα σε ένα μελωδικό όργανο και συνοδέψτε με τη φωνή σας.
- **2η ομάδα:** Μάθετε να παίζετε στην κιθάρα, το γιουκαλίλι ή το πιάνο τις δύο συγχορδίες (G, C) και συνοδέψτε με τη φωνή σας.
- **3η ομάδα:** Μάθετε να παίζετε το μέρος των drums. Αξιοποιήστε διαφορετικό ιδιόφωνο για τις δύο διαφορετικές νότες. Για παράδειγμα, θα μπορούσατε να αξιοποιήσετε έναν κουβά για τη νότα του 1ου διαστήματος του πενταγράμμου και ένα χτύπημα με μολύβι στο θρανίο για τη νότα του 3ου διαστήματος του πενταγράμμου. Συνοδέψτε με τη φωνή σας.

Τώρα είναι ώρα να παίξετε όλοι μαζί! Κάντε αρκετές πρόβες και όταν είστε έτοιμοι ηχογραφήστε το αποτέλεσμα.

Παρτιτούρα τραγουδιού "Love me do"

	C	G
Πιάνο		
Κιθάρα		
Γιουκαλίλι		

Τα drums αναμφίβολα αποτελούν το κύριο μουσικό όργανο ρυθμικής συνοδείας των σύγχρονων δημοφιλών ειδών μουσικής.

Ποια είναι τα μέρη ενός σετ Ντραμς (Drum set);

- Τι γνωρίζετε για τα drums;
- Μπορείτε να ονομάσετε τα διαφορετικά μέρη ενός σετ drums;

Ο drummer των Dream Theater, Mike Portnoy

ΟΙ ΗΧΟΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ: ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

Επιπλέον δραστηριότητες

Παρακολουθήστε τον δεξιότεχνη **Zhivko Vasilev**, ο οποίος εκτελεί μια μελωδία στο κανάλι και συνδυάζεται μουσικά με beatboxing. Επιλέξτε και εσείς ένα πνευστό μουσικό όργανο και πραγματοποιήστε αντίστοιχο διάλογο με beatboxing.

Αναζητήστε τις εκτελέσεις του τραγουδιού “Kaval sviri” (Ένα καβάλ ηχεί), από τη **New Zealand Choral Federation** και το **Berklee College of Music**. Εντοπίστε ομοιότητες και διαφορές (μουσικά όργανα, μορφή μουσικού συνόλου κ.ά.). Ποια εκτέλεση σας αρέσει περισσότερο και γιατί;

Στη συνέχεια, εκτελέστε μέρος του παραδοσιακού τραγουδιού “Kaval sviri”. Προσπαθήστε να διακρίνετε τους ρόλους της α' και β' φωνής. Ποια έχει τη μελωδία και ποια τον ισοκράτη;

S
Ka-val_ svi - ri ma - mo ti - ti

A

S
Go - re do - le ma - mo ti - ti

A

S
Go - re do - le ma - mo ti - ti

A

S
Ka-val svi-ri ma-mo go-re do-le go-re do-le ma-mo pod se-lo-to.

A

S
Ja shte i-da ma-mo da go vid - ja da go vid-ja ma-mo da go chu-ja

A
Ja shte i - da da go chu - ja

 Παρακολουθήστε τη συμμετοχή της Βουλγαρίας στον Ευρωπαϊκό διαγωνισμό τραγουδιού της Eurovision το 2013, με τίτλο "Samo Shampioni". Εντοπίστε τη συνύπαρξη του σύγχρονου με του παραδοσιακού στοιχείου στα μουσικά όργανα και στην ενδυμασία. Διακρίνετε τα οργανικά μέρη του και τον ρόλο τους (πρωτεύων - δευτερεύων).

Kaval sviri (Ένα καβάλ ηχεί)

Samo Shampioni
(μελωδικό μοτίβο)

Εκτελέστε την παραπάνω μελωδία φωνητικά ή σε ένα μουσικό όργανο. Χρησιμοποιήστε τη συγκεκριμένη μελωδία ως οστινάτο και αυτοσχεδιάστε φωνητικά, με κρουστά ή ψηφιακά όργανα.

Η COUNTRY ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΘΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΑΔΑ

Επιπλέον δραστηριότητες

Ο αμερικανός τραγουδοποιός **John Denver** (1943-1997) ενέταξε χαρακτηριστικά της Country μουσικής στα τραγούδια του και εξυμνούσε με αυτά τη φύση και τις απλές απολαύσεις της ζωής. Το 1975 κέρδισε το βραβείο του ερμηνευτή της χρονιάς από την Ένωση της Country Μουσικής (Country Music Association's Entertainer of the Year). Στο τραγούδι "Take me home, country roads" αναπολεί την αγαπημένη του περιοχή στη West Virginia, τον «παράδεισό» του, όπως έλεγε, και εξυμνεί το φυσικό της περιβάλλον, τα βουνά, τον ουρανό, τα δέντρα της.

Ακούστε το τραγούδι και εντοπίστε τρία μουσικά όργανα: _____, _____, _____. Υπάρχει συνοδευτική φωνή της κύριας μελωδίας; Ακούγεται σε όλο το τραγούδι; _____, _____. Σημειώστε τη βασική δομή του τραγουδιού: **εισαγωγή, κουπλέ – ρεφρέν, γέφυρες, έξοδος:** _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____. Πώς ολοκληρώνεται το τραγούδι; _____

Εκτελέστε το τραγούδι φωνητικά και συνοδέψτε το με γιουκαλίλι ή κιθάρα.

G D Em C

Coun-try roads take me home, to the place I be long West Vir-gi

G D C D G

nia moun-tain ma - ma take me home coun-try roads.

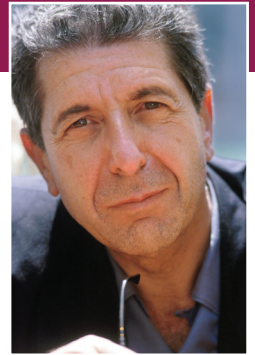

Επιλέξτε μια μελωδία που σας αρέσει και περιγράψτε μουσικά το αγαπημένο σας μέρος ή την περιοχή που θα θέλατε να επισκεφτείτε ή ονειρεύεστε. Δημιουργήστε στίχους για τα χαρακτηριστικά της περιοχής αυτής (ορεινή, παραθαλάσσια, στο διάστημα κ.λπ.) και τα συναισθήματα που σας προκαλεί και παρουσιάστε το στην υπόλοιπη τάξη.

Η μουσική του Καναδά

Ο Leonard Cohen (1934-2016) ήταν Καναδός τραγουδοποιός, συνθέτης και ποιητής της δημοφιλούς μουσικής. Το 2008 εντάχθηκε στο Μουσείο Rock and Roll Hall of Fame (μουσείο στο Οχάιο αφιερωμένο στα πρόσωπα της Rock μουσικής που έχουν συνεισφέρει στην εξέλιξή της). Το 2010 τιμήθηκε με το βραβείο Grammy για την διαχρονική προσφορά του στον χώρο της μουσικής.

Αναζητήστε στο διαδίκτυο το συγκεκριμένο μουσείο και γνωρίστε και άλλα πρόσωπα της Rock μουσικής που έχουν ενταχθεί στο μουσείο αυτό και ακούστε τη μουσική τους. Επιλέξτε ένα από αυτά και παρουσιάστε το στην τάξη.

Ένα από τα πολύ γνωστά τραγούδια του **Leonard Cohen** είναι το "Dance me to the end of love". Ακούστε την εισαγωγή και συμπληρώστε τις νότες που λείπουν στο πεντάγραμμο. Στη συνέχεια, εκτελέστε το τραγούδι σε ένα μελωδικό μουσικό όργανο και ενορχηστρώστε το με τα διαθέσιμα μουσικά όργανα στην τάξη σας.

Am Em

B7 Em

Am Em

B7 Em

Detailed description: The image shows four staves of musical notation for the song 'Dance me to the end of love' by Leonard Cohen. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The notation includes notes, rests, and chord symbols (Am, Em, B7) above the staves. The first staff has notes G4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F#6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F#7, G7, A7, B7, C8, D8, E8, F#8, G8, A8, B8, C9, D9, E9, F#9, G9, A9, B9, C10, D10, E10, F#10, G10, A10, B10, C11, D11, E11, F#11, G11, A11, B11, C12, D12, E12, F#12, G12, A12, B12, C13, D13, E13, F#13, G13, A13, B13, C14, D14, E14, F#14, G14, A14, B14, C15, D15, E15, F#15, G15, A15, B15, C16, D16, E16, F#16, G16, A16, B16, C17, D17, E17, F#17, G17, A17, B17, C18, D18, E18, F#18, G18, A18, B18, C19, D19, E19, F#19, G19, A19, B19, C20, D20, E20, F#20, G20, A20, B20, C21, D21, E21, F#21, G21, A21, B21, C22, D22, E22, F#22, G22, A22, B22, C23, D23, E23, F#23, G23, A23, B23, C24, D24, E24, F#24, G24, A24, B24, C25, D25, E25, F#25, G25, A25, B25, C26, D26, E26, F#26, G26, A26, B26, C27, D27, E27, F#27, G27, A27, B27, C28, D28, E28, F#28, G28, A28, B28, C29, D29, E29, F#29, G29, A29, B29, C30, D30, E30, F#30, G30, A30, B30, C31, D31, E31, F#31, G31, A31, B31, C32, D32, E32, F#32, G32, A32, B32, C33, D33, E33, F#33, G33, A33, B33, C34, D34, E34, F#34, G34, A34, B34, C35, D35, E35, F#35, G35, A35, B35, C36, D36, E36, F#36, G36, A36, B36, C37, D37, E37, F#37, G37, A37, B37, C38, D38, E38, F#38, G38, A38, B38, C39, D39, E39, F#39, G39, A39, B39, C40, D40, E40, F#40, G40, A40, B40, C41, D41, E41, F#41, G41, A41, B41, C42, D42, E42, F#42, G42, A42, B42, C43, D43, E43, F#43, G43, A43, B43, C44, D44, E44, F#44, G44, A44, B44, C45, D45, E45, F#45, G45, A45, B45, C46, D46, E46, F#46, G46, A46, B46, C47, D47, E47, F#47, G47, A47, B47, C48, D48, E48, F#48, G48, A48, B48, C49, D49, E49, F#49, G49, A49, B49, C50, D50, E50, F#50, G50, A50, B50, C51, D51, E51, F#51, G51, A51, B51, C52, D52, E52, F#52, G52, A52, B52, C53, D53, E53, F#53, G53, A53, B53, C54, D54, E54, F#54, G54, A54, B54, C55, D55, E55, F#55, G55, A55, B55, C56, D56, E56, F#56, G56, A56, B56, C57, D57, E57, F#57, G57, A57, B57, C58, D58, E58, F#58, G58, A58, B58, C59, D59, E59, F#59, G59, A59, B59, C60, D60, E60, F#60, G60, A60, B60, C61, D61, E61, F#61, G61, A61, B61, C62, D62, E62, F#62, G62, A62, B62, C63, D63, E63, F#63, G63, A63, B63, C64, D64, E64, F#64, G64, A64, B64, C65, D65, E65, F#65, G65, A65, B65, C66, D66, E66, F#66, G66, A66, B66, C67, D67, E67, F#67, G67, A67, B67, C68, D68, E68, F#68, G68, A68, B68, C69, D69, E69, F#69, G69, A69, B69, C70, D70, E70, F#70, G70, A70, B70, C71, D71, E71, F#71, G71, A71, B71, C72, D72, E72, F#72, G72, A72, B72, C73, D73, E73, F#73, G73, A73, B73, C74, D74, E74, F#74, G74, A74, B74, C75, D75, E75, F#75, G75, A75, B75, C76, D76, E76, F#76, G76, A76, B76, C77, D77, E77, F#77, G77, A77, B77, C78, D78, E78, F#78, G78, A78, B78, C79, D79, E79, F#79, G79, A79, B79, C80, D80, E80, F#80, G80, A80, B80, C81, D81, E81, F#81, G81, A81, B81, C82, D82, E82, F#82, G82, A82, B82, C83, D83, E83, F#83, G83, A83, B83, C84, D84, E84, F#84, G84, A84, B84, C85, D85, E85, F#85, G85, A85, B85, C86, D86, E86, F#86, G86, A86, B86, C87, D87, E87, F#87, G87, A87, B87, C88, D88, E88, F#88, G88, A88, B88, C89, D89, E89, F#89, G89, A89, B89, C90, D90, E90, F#90, G90, A90, B90, C91, D91, E91, F#91, G91, A91, B91, C92, D92, E92, F#92, G92, A92, B92, C93, D93, E93, F#93, G93, A93, B93, C94, D94, E94, F#94, G94, A94, B94, C95, D95, E95, F#95, G95, A95, B95, C96, D96, E96, F#96, G96, A96, B96, C97, D97, E97, F#97, G97, A97, B97, C98, D98, E98, F#98, G98, A98, B98, C99, D99, E99, F#99, G99, A99, B99, C100, D100, E100, F#100, G100, A100, B100, C101, D101, E101, F#101, G101, A101, B101, C102, D102, E102, F#102, G102, A102, B102, C103, D103, E103, F#103, G103, A103, B103, C104, D104, E104, F#104, G104, A104, B104, C105, D105, E105, F#105, G105, A105, B105, C106, D106, E106, F#106, G106, A106, B106, C107, D107, E107, F#107, G107, A107, B107, C108, D108, E108, F#108, G108, A108, B108, C109, D109, E109, F#109, G109, A109, B109, C110, D110, E110, F#110, G110, A110, B110, C111, D111, E111, F#111, G111, A111, B111, C112, D112, E112, F#112, G112, A112, B112, C113, D113, E113, F#113, G113, A113, B113, C114, D114, E114, F#114, G114, A114, B114, C115, D115, E115, F#115, G115, A115, B115, C116, D116, E116, F#116, G116, A116, B116, C117, D117, E117, F#117, G117, A117, B117, C118, D118, E118, F#118, G118, A118, B118, C119, D119, E119, F#119, G119, A119, B119, C120, D120, E120, F#120, G120, A120, B120, C121, D121, E121, F#121, G121, A121, B121, C122, D122, E122, F#122, G122, A122, B122, C123, D123, E123, F#123, G123, A123, B123, C124, D124, E124, F#124, G124, A124, B124, C125, D125, E125, F#125, G125, A125, B125, C126, D126, E126, F#126, G126, A126, B126, C127, D127, E127, F#127, G127, A127, B127, C128, D128, E128, F#128, G128, A128, B128, C129, D129, E129, F#129, G129, A129, B129, C130, D130, E130, F#130, G130, A130, B130, C131, D131, E131, F#131, G131, A131, B131, C132, D132, E132, F#132, G132, A132, B132, C133, D133, E133, F#133, G133, A133, B133, C134, D134, E134, F#134, G134, A134, B134, C135, D135, E135, F#135, G135, A135, B135, C136, D136, E136, F#136, G136, A136, B136, C137, D137, E137, F#137, G137, A137, B137, C138, D138, E138, F#138, G138, A138, B138, C139, D139, E139, F#139, G139, A139, B139, C140, D140, E140, F#140, G140, A140, B140, C141, D141, E141, F#141, G141, A141, B141, C142, D142, E142, F#142, G142, A142, B142, C143, D143, E143, F#143, G143, A143, B143, C144, D144, E144, F#144, G144, A144, B144, C145, D145, E145, F#145, G145, A145, B145, C146, D146, E146, F#146, G146, A146, B146, C147, D147, E147, F#147, G147, A147, B147, C148, D148, E148, F#148, G148, A148, B148, C149, D149, E149, F#149, G149, A149, B149, C150, D150, E150, F#150, G150, A150, B150, C151, D151, E151, F#151, G151, A151, B151, C152, D152, E152, F#152, G152, A152, B152, C153, D153, E153, F#153, G153, A153, B153, C154, D154, E154, F#154, G154, A154, B154, C155, D155, E155, F#155, G155, A155, B155, C156, D156, E156, F#156, G156, A156, B156, C157, D157, E157, F#157, G157, A157, B157, C158, D158, E158, F#158, G158, A158, B158, C159, D159, E159, F#159, G159, A159, B159, C160, D160, E160, F#160, G160, A160, B160, C161, D161, E161, F#161, G161, A161, B161, C162, D162, E162, F#162, G162, A162, B162, C163, D163, E163, F#163, G163, A163, B163, C164, D164, E164, F#164, G164, A164, B164, C165, D165, E165, F#165, G165, A165, B165, C166, D166, E166, F#166, G166, A166, B166, C167, D167, E167, F#167, G167, A167, B167, C168, D168, E168, F#168, G168, A168, B168, C169, D169, E169, F#169, G169, A169, B169, C170, D170, E170, F#170, G170, A170, B170, C171, D171, E171, F#171, G171, A171, B171, C172, D172, E172, F#172, G172, A172, B172, C173, D173, E173, F#173, G173, A173, B173, C174, D174, E174, F#174, G174, A174, B174, C175, D175, E175, F#175, G175, A175, B175, C176, D176, E176, F#176, G176, A176, B176, C177, D177, E177, F#177, G177, A177, B177, C178, D178, E178, F#178, G178, A178, B178, C179, D179, E179, F#179, G179, A179, B179, C180, D180, E180, F#180, G180, A180, B180, C181, D181, E181, F#181, G181, A181, B181, C182, D182, E182, F#182, G182, A182, B182, C183, D183, E183, F#183, G183, A183, B183, C184, D184, E184, F#184, G184, A184, B184, C185, D185, E185, F#185, G185, A185, B185, C186, D186, E186, F#186, G186, A186, B186, C187, D187, E187, F#187, G187, A187, B187, C188, D188, E188, F#188, G188, A188, B188, C189, D189, E189, F#189, G189, A189, B189, C190, D190, E190, F#190, G190, A190, B190, C191, D191, E191, F#191, G191, A191, B191, C192, D192, E192, F#192, G192, A192, B192, C193, D193, E193, F#193, G193, A193, B193, C194, D194, E194, F#194, G194, A194, B194, C195, D195, E195, F#195, G195, A195, B195, C196, D196, E196, F#196, G196, A196, B196, C197, D197, E197, F#197, G197, A197, B197, C198, D198, E198, F#198, G198, A198, B198, C199, D199, E199, F#199, G199, A199, B199, C200, D200, E200, F#200, G200, A200, B200, C201, D201, E201, F#201, G201, A201, B201, C202, D202, E202, F#202, G202, A202, B202, C203, D203, E203, F#203, G203, A203, B203, C204, D204, E204, F#204, G204, A204, B204, C205, D205, E205, F#205, G205, A205, B205, C206, D206, E206, F#206, G206, A206, B206, C207, D207, E207, F#207, G207, A207, B207, C208, D208, E208, F#208, G208, A208, B208, C209, D209, E209, F#209, G209, A209, B209, C210, D210, E210, F#210, G210, A210, B210, C211, D211, E211, F#211, G211, A211, B211, C212, D212, E212, F#212, G212, A212, B212, C213, D213, E213, F#213, G213, A213, B213, C214, D214, E214, F#214, G214, A214, B214, C215, D215, E215, F#215, G215, A215, B215, C216, D216, E216, F#216, G216, A216, B216, C217, D217, E217, F#217, G217, A217, B217, C218, D218, E218, F#218, G218, A218, B218, C219, D219, E219, F#219, G219, A219, B219, C220, D220, E220, F#220, G220, A220, B220, C221, D221, E221, F#221, G221, A221, B221, C222, D222, E222, F#222, G222, A222, B222, C223, D223, E223, F#223, G223, A223, B223, C224, D224, E224, F#224, G224, A224, B224, C225, D225, E225, F#225, G225, A225, B225, C226, D226, E226, F#226, G226, A226, B226, C227, D227, E227, F#227, G227, A227, B227, C228, D228, E228, F#228, G228, A228, B228, C229, D229, E229, F#229, G229, A229, B229, C230, D230, E230, F#230, G230, A230, B230, C231, D231, E231, F#231, G231, A231, B231, C232, D232, E232, F#232, G232, A232, B232, C233, D233, E233, F#233, G233, A233, B233, C234, D234, E234, F#234, G234, A234, B234, C235, D235, E235, F#235, G235, A235, B235, C236, D236, E236, F#236, G236, A236, B236, C237, D237, E237, F#237, G237, A237, B237, C238, D238, E238, F#238, G238, A238, B238, C239, D239, E239, F#239, G239, A239, B239, C240, D240, E240, F#240, G240, A240, B240, C241, D241, E241, F#241, G241, A241, B241, C242, D242, E242, F#242, G242, A242, B242, C243, D243, E243, F#243, G243, A243, B243, C244, D244, E244, F#244, G244, A244, B244, C245, D245, E245, F#245, G245, A245, B245, C246, D246, E246, F#246, G246, A246, B246, C247, D247, E247, F#247, G247, A247, B247, C248, D248, E248, F#248, G248, A248, B248, C249, D249, E249, F#249, G249, A249, B249, C250, D250, E250, F#250, G250, A250, B250, C251, D251, E251, F#251, G251, A251, B251, C252, D252, E252, F#252, G252, A252, B252, C253, D253, E253, F#253, G253, A253, B253, C254, D254, E254, F#254, G254, A254, B254, C255, D255, E255, F#255, G255, A255, B255, C256, D256, E256, F#256, G256, A256, B256, C257, D257, E257, F#257, G257, A257, B257, C258, D258, E258, F#258, G258, A258, B258, C259, D259, E259, F#259, G259, A259, B259, C260, D260, E260, F#260, G260, A260, B260, C261, D261, E261, F#261, G261, A261, B261, C262, D262, E262, F#262, G262, A262, B262, C263, D263, E263, F#263, G263, A263, B263, C264, D264, E264, F#264, G264, A264, B264, C265, D265, E265, F#265, G265, A265, B265, C266, D266, E266, F#266, G266, A266, B266, C267, D267, E267, F#267, G267, A267, B267, C268, D268, E268, F#268, G268, A268, B268, C269, D269, E269, F#269, G269, A269, B269, C270, D270, E270, F#270, G270, A270, B270, C271, D271, E271, F#271, G271, A271, B271, C272, D272, E272, F#272, G272, A272, B272, C273, D273, E273, F#273, G273, A273, B273, C274, D274, E274, F#274, G274, A274, B274, C275, D275, E275, F#275, G275, A275, B275, C276, D276, E276, F#276, G276, A276, B276, C277, D277, E277, F#277, G277, A277, B277, C278, D278, E278, F#278, G278, A278, B278, C279, D279, E279, F#279, G279, A279, B279, C280, D280, E280, F#280, G280, A280, B280, C281, D281, E281, F#281, G281, A281, B281, C282, D282, E282, F#282, G282, A282, B282, C283, D283, E283, F#283, G283, A283, B283, C284, D284, E284, F#284, G284, A284, B284, C285, D285, E285, F#285, G285, A285, B285, C286, D286, E286, F#286, G286, A286, B286, C287, D287, E287, F#287, G287, A287, B287, C288, D288, E288, F#288, G288, A288, B288, C289, D289, E289, F#289, G289, A289, B289, C290, D290, E290, F#290, G290, A290, B290, C291, D291, E291, F#291, G291, A291, B291, C292, D292, E292, F#292, G292, A292, B292, C293, D293, E293, F#293, G293, A293, B293, C294, D294, E294, F#294, G294, A294, B294, C295, D295, E295, F#295, G295, A295, B295, C296, D296, E296, F#296, G296, A296, B296, C297, D297, E297, F#297, G297, A297, B297, C298, D298, E298, F#298, G298, A298, B298, C299, D299, E299, F#299, G299, A299, B299, C300, D300, E300, F#300, G300, A300, B300, C301, D301, E301, F#301, G301, A301, B301, C302, D302, E302, F#302, G302, A302, B302, C303, D303, E303, F#303, G303, A303, B303, C304, D304, E304, F#304, G304, A304, B304, C305, D305, E305, F#305, G305, A305, B305, C306, D306, E306, F#306, G306, A306, B306, C307, D307, E307, F#307, G307, A307, B307, C308, D308, E308, F#308, G308, A308, B308, C309, D309, E309, F#309, G309, A309, B309, C310, D310, E310, F#310, G310, A310, B310, C311, D311, E311, F#311, G311, A311, B311, C312, D312, E312, F#312, G312, A312, B312, C313, D313, E313, F#313, G313, A313, B313, C314, D314, E314, F#314, G314, A314, B314, C315, D315, E315, F#315, G315, A315, B315, C316, D316, E316, F#316, G316, A316, B316, C317, D317, E317, F#317, G317, A317, B317, C318, D318, E318, F#318, G318, A318, B318, C319, D319, E319, F#319, G319, A319, B319, C320, D320, E320, F#320, G320, A320, B320, C321, D321, E321, F#321, G321, A321, B321, C322, D322, E322, F#322, G322, A322, B322, C323, D323, E323, F#323, G323, A323, B323, C324, D324, E324, F#324, G324, A324, B324, C325, D325, E325, F#325, G325, A325, B325, C326, D326, E326, F#326, G326, A326, B326, C327, D327, E327, F#327, G327, A327, B327, C328, D328, E328, F#328, G328, A328, B328, C329, D329, E329, F#329, G329, A329, B329, C330, D330, E330, F#330, G330, A330, B330, C331, D331, E331, F#331, G331, A331, B331, C332, D332, E332, F#332, G332, A332, B332, C333, D333, E333, F#333, G333, A333, B333, C334, D334, E334, F#334, G334, A334, B334, C335, D335, E335, F#335, G335, A335, B335, C336, D336, E336, F#336, G336,

ΟΙ ΗΧΟΙ ΤΗΣ ΚΑΡΑΪΒΙΚΗΣ: ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΕΙΔΗ, ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΙ ΟΙ ΡΥΘΜΟΙ

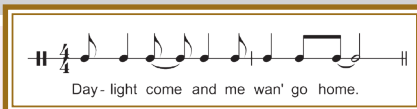
Επιπλέον δραστηριότητες

Ακούστε το τραγούδι "Day - O" (*The banana boat song*) από τον

Harry Belafonte, ένα παραδοσιακό τραγούδι από την Τζαμάικα. Το τραγούδι αυτό έχει διαλογική μορφή, ως ερώτηση-απάντηση.

- Επαναλάβετε ρυθμικά τη φράση της απάντησης και συνοδέψτε την ρυθμικά με κρουστά όργανα.
- Αυτοσχεδιάστε, με ή χωρίς τη συνοδεία κρουστών οργάνων.

Πρόκειται για τραγούδι δουλειάς, όταν κατά τη διάρκεια της νύχτας φόρτωναν τις μπανάνες στις βάρκες ώστε να μεταφερθούν σε άλλα μέρη. Ο τραγουδιστής λέει μία μουσική φράση και η υπόλοιπη ομάδα επαναλαμβάνει τη φράση "Daylight come and me wan' go home".

Day - O (ρυθμικό σχήμα)

Το **swing feel** αφορά στη μη ισόχρονη εκτέλεση των ογδών, όπου η πρώτη νότα διαρκεί ελαφρώς περισσότερο από τη δεύτερη, δημιουργώντας αίσθηση ρυθμικής αιώρησης.

Ακούστε και συνοδέψτε το τραγούδι "Is this love" του **Bob Marley** με κρουστά όργανα. Προσέξτε ότι τα ογδοα εκτελούνται με **swing feel**. Οι στίχοι περιγράφουν τι σημαίνει η αγάπη για τον ίδιο: ευγενική συμπεριφορά σε αγαπημένο του πρόσωπο, διαρκής φροντίδα μέρα και νύχτα, να είναι μαζί κάτω από μια σκεπή. Τι σημαίνει για σας η αγάπη; Γράψτε ένα τετράστιχο και επενδύστε το μουσικά.

Δημιουργήστε ένα δικό σας κομμάτι σε στυλ Salsa, Cha Cha Cha, Calypso, Bolero, ή Bachata στο BandLab. Η βιβλιοθήκη του BandLab περιέχει πλήθος από μουσικά δείγματα με τους παραπάνω ρυθμούς. Εναλλακτικά θα μπορούσατε να δημιουργήσετε ένα remix του αγαπημένου σας τραγουδιού πάνω σε αυτούς τους ρυθμούς!

Η ΙΝΔΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ: ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΣΕ ΆΛΛΑ ΕΙΔΗ

Επιπλέον δραστηριότητες

Αντικαταστήστε τις νότες της διπλανής μελωδίας με τις νότες της ινδικής μουσικής και τραγουδήστε τη μελωδικά με τα ινδικά ονόματα των φθόγγων.

C F C G C G C
G C G C G C G
C F C G C G C

Ο **Allah Rakha Rahman** (1967) είναι βραβευμένος και ιδιαίτερα αγαπητός Ινδός παραγωγός, τραγουδιστής και συνθέτης με έμφαση στην κινηματογραφική και τη δημοφιλή μουσική. Αναζητήστε την απονομή των βραβείων Νομπέλ του 2019, κατά τη διάρκεια της οποίας εκτελείται το τραγούδι του "Jai Ho". Αναγνωρίστε τα μουσικά στοιχεία από την ινδική και δυτικοευρωπαϊκή μουσική (μουσικά όργανα, χορός, ενδυμασία κ.ά.).

Παρακολουθήστε το βίντεο που ο **Ravi Shankar** διδάσκει sitar στον **George Harrison** (μέλος των Beatles) και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο διδάσκεται η ινδική μουσική. Έχει κοινά στοιχεία ή διαφορές με τον τρόπο που μαθαίνετε εσείς μουσική, είτε εντός είτε εκτός σχολείου; Ακολουθώντας αυτόν τον τρόπο διδασκαλίας, διδάξτε το αγαπημένο σας τραγούδι στην τάξη.

Η ινδική μουσική έχει επηρεάσει καταλυτικά και άλλα είδη μουσικής, όπως η Rock. Ακούστε τα τραγούδια "Love you to" και "Within you without you" των **Beatles**. Ποια στοιχεία της ινδικής μουσικής αναγνωρίζετε;

